

การตีความพระคัมภีร์กับความเชื่อในตรีเอกานุภาพ

ศาสนศาสตร์และมนุษยวิทยา

ในเจ็ดบทแรกเราได้พิจารณาเรื่องความเชื่อว่ามีเพียงองค์เดียว และในสองบทหลังเราได้ดูเรื่องมนุษย์ในบริบทของแผนการของพระเจ้าและพระประสงค์สำหรับมนุษย์ ดังนั้นเจ็ดบทแรกจึงเป็นเรื่องเกี่ยวกับศาสนศาสตร์ตามพระคัมภีร์ และสองบทหลังเป็นเรื่องเกี่ยวกับมนุษยวิทยาตามพระคัมภีร์ ในส่วนของศาสนศาสตร์ตามพระคัมภีร์นั้น¹ บางครั้งบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพจะแยกระหว่าง “ศาสนศาสตร์ที่ถูกต้อง” กับศาสนศาสตร์เกี่ยวกับพระคริสต์² แม้ว่าพวกเขาจะยังคงถือว่าศาสนศาสตร์เกี่ยวกับพระคริสต์เป็นส่วนหนึ่งของศาสนศาสตร์ตามพระคัมภีร์ เนื่องจากพระเยซูถูกกล่าวว่าเป็นพระเจ้าในความเชื่อตรีเอกานุภาพ แม้ถึงกระนั้น การแยกระหว่างศาสนศาสตร์เกี่ยวกับพระคริสต์กับ “ศาสนศาสตร์ที่ถูกต้อง” ก็หมายความว่า ศาสนศาสตร์เกี่ยวกับพระคริสต์เป็น “ศาสนศาสตร์ที่ไม่ถูกต้อง”³ ซึ่งเป็นการพูดกระทบกระเทียบที่ไม่ไกลจากความจริงของเรื่องนี้

เรายังได้พิจารณาเกี่ยวกับมานุษยวิทยา (เปรียบเทียบ ἀνθρωπος) ว่าเป็นคำสอนในพระคัมภีร์เกี่ยวกับมนุษย์ การที่จะเข้าใจศาสนศาสตร์ตามพระคัมภีร์และมนุษยวิทยาตามพระคัมภีร์นั้น เราจำเป็นต้องมีความคิดใหม่ทั้งหมดเกี่ยวกับพระเจ้าและความคิดใหม่ทั้งหมดเกี่ยวกับมนุษย์ สิ่งที่เปลี่ยนเหล่านี้เป็นสิ่งใหม่และเป็นการเปลี่ยนอย่างขนานใหญ่สำหรับความคิดของผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ ความคิดทั้งหมดของเราเกี่ยวกับมนุษย์จะต้องเปลี่ยนใหม่ ถ้าเราอยากจะเข้าใจพระคริสต์และเข้าใจความเป็นมนุษย์อย่างถูกต้องจริงๆ และเห็นมนุษย์ได้รับการยกย่องในแผนการของพระเจ้า

ที่ผ่านมาเราละทิ้งคำสอนของพระคัมภีร์ที่ว่ามนุษย์ต่ำกว่าพระเจ้าเพียงหน่อยเดียว (สดุดี 8:5 มีคำ “เอโลฮิม” อยู่ในข้อความภาษาฮีบรู) ที่จริงแล้วพระเจ้าได้ทรงสร้างมนุษย์ให้ต่ำกว่าพระองค์เอง

¹ Theology หรือ “การศึกษาเกี่ยวกับพระเจ้า”

² Theology proper (หรือ Paterology ที่หมายถึงศาสนศาสตร์เกี่ยวกับพระบิดา) และ Christology

³ Theology improper

หน้อยเดียว ซึ่งหมายถึงว่ามนุษย์ไม่สามารถจะสูงขึ้นไปกว่านี้ได้ ถ้าไม่ได้ทำเทียมกับพระเจ้า เราจึงรับได้ยากกว่าพระคริสต์ทรงเป็นมนุษย์ เพราะเราถือว่ามนุษย์ไร้ค่าและยังเลวทรามอีก แน่แน่นอนว่ามันเป็นไปได้ที่แต่ละคนจะเลวทราม แต่นั่นก็ไม่เหมือนอย่างที่เราศรัทธาเกี่ยวกับพระเจ้าของประเทศตะวันตกได้สอนไว้ว่ามนุษย์ทุกคนเลวทรามจนถึงสันดานของเขาเลยทีเดียว แต่เมื่อความคิดของเราเปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิงนั้นแหละ เราจึงจะสามารถเข้าใจมนุษย์ได้อย่างถูกต้อง และเมื่อผมมองดูมนุษย์ตามความจริงในพระคัมภีร์ มันเหมือนว่าได้อาหมันที่บังตาออกจากหน้าของผม และตอนนี้ผมเห็นพระประสงค์อันเยี่ยมยอดของพระเจ้าที่มีสำหรับมนุษย์ได้อย่างชัดเจน โดยมีพระคริสต์เป็นหัวปี่ของมนุษยชาติใหม่ จะเห็นว่าไม่มีการยกย่องพระคริสต์ที่มากกว่านี้ในพระคัมภีร์ เว้นแต่ว่าเราจะยกพระองค์ขึ้นและตั้งพระองค์เป็นพระเจ้าในความหมายอย่างนั้นจริงๆ ที่ผมพูดว่า “ในความหมายอย่างนั้นจริงๆ” ก็เพราะคำว่า “พระเจ้า” ไม่ว่าจะเป็นคำ “เอโลฮิม”⁴ (אֱלֹהִים) ในพระคัมภีร์เดิม หรือเป็นคำ “เท-ออส”⁵ (θεός) ในพระคัมภีร์ใหม่ ก็ยังนำมาใช้กับมนุษย์ด้วย ซึ่งสามารถยืนยันได้โดยการค้นดูในพจนานุกรมภาษาฮีบรูหรือภาษากรีก แต่นั่นไม่ใช่เรื่องหลักของเราในตอนี้และเราก็ไม่ต้องการจะข้ามเส้นระหว่างพระเจ้ากับมนุษย์อย่างแน่นอน อาดัมและเอวาได้ข้ามเส้นนั้นที่พวกเขาอยากจะเป็นเหมือนพระเจ้า แต่พระเยซูไม่เคยข้ามเส้นนั้น (แม้ว่าความเชื่อในตรีเอกานุภาพจะได้ให้พระองค์ข้ามเส้นนั้นแล้ว โดยการทำให้พระองค์เป็นพระเจ้า)

ใครจะเป็นคนใช้ดาบของพระวิญญาณ?

ตอนนี้เรามาดูเรื่องสำคัญของการตีความพระคัมภีร์ที่มีน้อยคนจะเข้าใจ แม้ผมจะอธิบายการตีความพระคัมภีร์กับคุณมากแค่ไหนก็ไม่มีผลอะไรกับคุณ จนกว่าคุณจะรู้วิธีทำด้วยตัวของคุณเอง สิ่งที่ผมเป็นห่วงจริงๆ ขณะที่ผมเจียดเป็นไม้ใกล้ฝั่งเข้าไปทุกทีก็คือคำถามที่ว่า ใครจะเป็นคนรับช่วงทำการตีความพระคัมภีร์ต่อจากผมและทำต่อไป เป็นเรื่องยากที่จะเห็นใครสักคนภายใต้ขอบฟ้านี้ที่จะสามารถรับมือในการตีความพระคัมภีร์ได้ มันเป็นทักษะ เป็นศิลป์ เป็นศาสตร์ ทั้งหมดรวมอยู่ในอันเดียวกัน พวกเราบางคนจะชำนาญกว่าเล็กน้อยในด้านหนึ่ง คนอื่น ๆ จะชำนาญกว่าเล็กน้อยในด้านอื่น แต่ไม่มีใครจะเก่งในทุกด้าน เรื่องนี้ไม่ได้เป็นกับเฉพาะผู้ร่วมงานของผมเท่านั้น แต่รวมถึงบรรดาผู้นำของคริสตจักรและบรรดานักศาสนศาสตร์ทั่วโลกด้วย ในทุกวันนี้เราจะหางานการตีความที่ตีสักขึ้นในตอนใดตอนหนึ่งของพระคัมภีร์ที่มีความสมดุลและถูกต้องและตรงกับพระคัมภีร์ได้ยาก

⁴ Elohim หมายถึง “พระเจ้า” เป็นคำฮีบรูคำเดียวกับ “พระ หรือ เจ้า หรือผู้ครอง หรือเทพ หรือทูตสวรรค์ เป็นต้น” เช่นในผู้วินิจฉัย 8:33 “คนอิสราเอลก็หันกลับไปเล่นซู้กับพระบาอัลทั้งหลาย ถือว่าบาอัลเบรีท เป็นพระของเขาทั้งหลาย” (ผู้แปล)

⁵ Theos แปลว่า “พระเจ้า” เป็นคำกรีกคำเดียวกันกับ “พระ หรือ เจ้า” เช่นใน 2 โครินธ์ 4:4 “พระของยุคนี้ได้ทำให้ความคิดของคนที่ไม่เชื่อมืดมนไป” หรือใน 1 โครินธ์ 8:5 “ถึงแม้จะมีสิ่งต่างๆ ในสวรรค์และในแผ่นดินโลก ที่เขาเรียกว่าพระ ก็เป็นเหมือนมีพระมากและเจ้ามาก” (ผู้แปล)

แต่ซาตานกลัวการตีความพระคัมภีร์มากกว่าสิ่งใด ผมไม่ได้พูดเกินจริงเมื่อผมพูดว่ามารมันตัวลั่นเมื่อผมซักถามของพระวิญญาณออกมา อาวุธอันน่าสะพรึงกลัวนี้คือดาบสองคมของพระวิญญาณ ซึ่งก็คือพระคำของพระเจ้าที่จะทำให้มารตัวลั่น เพราะมันจะเลื่อนความเชื่อที่ผิดหรือความเท็จใด ๆ ออกเป็นชิ้น ๆ ไม่ว่าจะมีการแก้ต่างอย่างหนักแน่นหรือจะให้เหตุผลอย่างน่าเชื่อถือแค่ไหนก็ตาม

เมื่อผมหันคมดาบไปที่ข้อพิพาทของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ ข้อพิพาทเหล่านั้นก็ลึ้มไม่เป็นท่า และแหลกไม่มีชิ้นดีตรงปลายคมดาบ สิ่งนี้ทำให้ผมประทับใจเพราะก่อนหน้านี้ ผมได้แกว่งดาบไปที่อีกด้านหนึ่งของข้อพิพาท ในเวลานั้นผมไม่รู้ว่าดาบนี้ไม่ได้มีไว้เพื่อปกป้องหลักคำสอนเท็จ แต่มีประสิทธิภาพในการทำลายมัน วันนี้ผมจะให้ตัวอย่างความมีประสิทธิภาพของดาบของพระวิญญาณ ซึ่งก็คือพระคำของพระเจ้า หลักคำสอนจะยืนหยัดอยู่ได้ก็ต่อเมื่อมันตั้งอยู่บนการตีความที่ถูกต้อง หลักคำสอนใด ๆ ที่ขาดรากฐานการตีความที่หนักแน่น ก็จะถูกในท้ายที่สุดว่าเป็นความเท็จเหมือนที่ผมได้ค้นพบว่าความเชื่อในตรีเอกานุภาพเป็นเช่นนั้น

ก่อนหน้านี้ผมพูดถึงศิลปะการต่อสู้⁶ และนักดาบที่ยิ่งใหญ่ นักดาบจอมยุทธ์คนเดียวที่สามารถประมือกับคู่อริถึงห้าหรือสิบคนหรือทั้งกองทัพได้ นี่คือแรมโบ้ในแบบจีน ไม่มีใครล้มเขาได้เพราะดาบของเขากวัดแกว่งเอาชนะคู่อริทุกคน บางครั้งเขาจะบุกเข้าไปในค่ายของศัตรูแล้วจัดการกับทั้งกองทัพแล้วทิ้งร่องรอยของเขาไว้ด้วยผู้คนที่ล้มตายเกลื่อนกลาด มีเรื่องราวมากมายของนักดาบจอมยุทธ์เหล่านี้กับชัยชนะของพวกเขาทั้งในประวัติศาสตร์หรือในตำนาน และสิ่งเหล่านี้ก็สอนให้เรา รู้ถึงการอุทิศตัว ความซื่อซ่ง และการฝึกฝนที่หนักหน่วงในศิลปะการต่อสู้ของพวกเขา แต่ก็ไม่มีใครจะเทียบได้กับคนที่รู้วิธีการใช้ดาบของพระวิญญาณ ปัญหาในปัจจุบันก็คือมีคนน้อยมากที่รู้วิธีใช้มัน นั่นคือสถานการณ์ของเราในปัจจุบันที่ทำให้ผมเป็นห่วงอย่างมาก ใครจะเป็นคนที่ต่อสู้ต่อไปเมื่อถึงเวลาที่ผมจะวางดาบและพ้นจากงานรับใช้ของผมในโลกนี้? และผมยังไม่เห็นนักดาบฝีมือดีสักคนที่รู้วิธีใช้พระคำของพระเจ้า

พวกคุณยังคงติดอยู่กับความเชื่อในตรีเอกานุภาพ ที่คอยชี้ให้ผมดูข้อความพระคัมภีร์ตรงนี้ของความเชื่อในตรีเอกานุภาพและข้อความพระคัมภีร์ตรงนั้นของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ ผมคิดว่าคุณน่าจะรู้วิธีใช้ข้อความพระคัมภีร์เหล่านี้หลังจากที่ได้ฝึกฝนอบรมมาหลายปี พวกคุณคงจะไม่ถามคำถามพื้นฐานเช่นนี้กับผมหากพวกคุณรู้วิธีที่จะใช้ข้อความพระคัมภีร์เหล่านี้ พวกคุณก็ลองพยายามหาคำตอบเหล่านั้นด้วยตัวคุณเอง เป็นไปได้ไหมว่าไม่มีใครรู้วิธีรับมือกับคำถามเหล่านี้หลังจากรับการฝึกฝนอบรมมาหลายปี ไม่มีใครรู้วิธีที่จะใช้ดาบของพระวิญญาณทะลุทะลวงความสับสนและแก้ปัญหาทั้งหมดนี้?

⁶ 武俠, wǔxiá

สิ่งที่นักตีความต้องมี

ผมขอสรุปสิ่งที่นักตีความต้องมีและคุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับนักตีความที่เชี่ยวชาญเพื่อนำความจริงในพระคำของพระเจ้าออกมาให้เห็น การตีความคือการนำเอาสิ่งที่อยู่ในพระคำของพระเจ้าออกมาอย่างไม่ขาดและไม่เกิน “การตีความ” (Exegesis) เป็นคำผสมของ “ἐξ” (*ex*, ออกจาก) กับ “-egesis” จากคำ “ἀγω” (*agō*, นำ) การรวมกันของคำ “ἐξ+ἀγω” จะหมายถึง “นำออกมา” หรือ “นำออกมาให้เห็น” นำสิ่งที่อยู่ในพระคำของพระเจ้าออกมาให้เห็น แต่ถ้าการตีความไม่ได้ทำหน้าที่เช่นนี้ก็แสดงว่าเป็นการตีความที่ผิด เมื่อเราทำการตีความเหมือนอย่างผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ เราก็ทำอย่างเดียวกับที่เราได้ประณาม นั่นก็คือการตีความเกินจากสิ่งที่มีในตัวบท มีเพียงวิธีเดียวที่จะปกป้องหลักคำสอนของความเชื่อในตรีเอกานุภาพก็คือ การตีความเกินจากตัวบทเพื่อให้มีสิ่งนั้นจากตัวบท แต่ถ้าคุณทำการตีความอย่างถูกต้อง คุณก็จะนำเอาแต่เฉพาะสิ่งที่มีอยู่ในข้อความนั้นออกมา และหลีกเลี่ยงการตีความเกินจากสิ่งที่มีในตัวบทโดยใส่ความคิดหรือหลักคำสอนของคุณเองเข้าไป

สิ่งสำคัญอย่างแรกที่นักตีความต้องมีเหนือสิ่งอื่นใดก็คือ เป็นคนฝ่ายวิญญาณที่แท้จริง และนั่นรวมถึงการรักความจริงอย่างแท้จริง ถ้าความจริงจะทำลายหลักคำสอนที่ผมยึดมั่นมา ก็ให้เป็นไปเถอะ เพราะผมไม่มีหลักคำสอนหรือข้อเชื่ออะไรที่จะปกป้องหรือที่จะยึดเอาไว้ ทั้งหมดที่ผมอยากรู้ก็คือความจริงในพระคำของพระเจ้า ผมคิดว่านี่อาจเป็นเหตุผลที่องค์ผู้เป็นเจ้าจึงได้มอบหมายงานที่ยิ่งใหญ่นี้ให้กับผมซึ่งผมไม่เคยแสวงหาด้วยตัวเอง ที่จะรับมือกับความเชื่อในตรีเอกานุภาพในยุคสุดท้ายนี้ เมื่อคุณมีใจรักความจริง คุณก็พร้อมจะยอมทิ้งทุกสิ่งที่มีค่ายิ่งของคุณ และหลักคำสอนของความเชื่อในตรีเอกานุภาพก็มีค่าอย่างยิ่งกับผม คุณจะยอมฟังสิ่งที่องค์ผู้เป็นเจ้ากำลังตรัสกับคุณในพระคำของพระองค์ เรื่องของฝ่ายวิญญาณนั้นไม่ใช่สิ่งที่สูงและสูงส่ง แต่เป็นความสัมพันธ์กับพระเจ้าซึ่งคุณฟังความจริงของพระองค์ ความจริงจะทำให้คุณเป็นไท (ยอห์น 8:32) เป็นสิ่งที่ผมมีประสบการณ์อยู่ขณะนี้ในระดับที่ผมไม่เคยรู้มาก่อน

สิ่งสำคัญอย่างที่สองที่เราจำเป็นต้องมีในการตีความก็คือ ความเข้าใจที่กระจ่างและความคิดที่ชัดเจน น้อยคนนักที่มีความสามารถที่จะคิดได้ชัดเจนแม้กับเรื่องในชีวิตประจำวัน ผมมักจะเจอข้อความที่คลุมเครือและสับสนมากจนผมไม่คิดจะถามว่า “ช่วยบอกทีว่าคุณกำลังหมายถึงอะไร?” ข้อความสับสนมากและเข้าใจยากจนผมไม่อยากจะขบคิด ความสามารถในการมองเห็นและการคิดอย่างชัดเจนเป็นทักษะที่หายากจนน่าแปลกใจ เมื่อผมอ่านหนังสือผมมักจะเจอข้อความที่คลุมเครือและซับซ้อนซึ่งไร้สาระอย่างยิ่ง ผู้เขียนก็คงไม่ได้คิดว่าพวกเขาไร้สาระอย่างแน่นอน ผมต้องขอโทษที่ปฏิบัติหน้าที่ของผมต่อคำกล่าวที่ไร้สาระ คือการพูดว่า “เหลวไหล” หรือ “ไร้สาระ” หรือ “ไม่สมเหตุผล” แต่ที่ผมพูดแบบนี้ก็เพราะความหงุดหงิดเป็นส่วนใหญ่

สิ่งสำคัญอย่างที่สองก็คือ คุณจะต้องมีความเข้าใจพระคำของพระเจ้าอย่างเหนียวแน่นทั้งในพระคัมภีร์เดิมและพระคัมภีร์ใหม่ มีน้อยคนมากที่มีสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานนี้ เมื่อคุณฟังคำเทศนาคุณจะมีมโนทัศน์ที่ผิดเพี้ยนว่าคุณไม่มีความเข้าใจในพระคำของพระเจ้า คำเทศนาที่มีพื้นฐานมาจากความรู้ในพระคัมภีร์อย่างผิวเผินนั้นไม่ได้หล่อเลี้ยงหรือเสริมสร้างคริสตจักร การจะได้รับความเข้าใจพระคัมภีร์อย่างลึกซึ้งที่จะเกิดผลมากนั้นต้องใช้เวลาหลายปีในการใคร่ครวญและทำงานหนัก แต่คนส่วนมากไม่ชอบที่ต้องทำงานหนักแบบนี้ แต่ถ้าคุณลงมือทำงานอย่างหนักด้วยพระคุณของพระเจ้า คนที่รักความจริงจะบอกว่า “ฟังแล้วเข้าใจได้ดี” เมื่อพวกฟังคำเทศนาของคุณ หากมีบางสิ่งในพระคำของพระเจ้าพูดกับใจของคุณ สิ่งนั้นก็จะพูดกับใจของคนอื่นด้วยเมื่อคุณแบ่งปันออกไป แต่การเทศนาโดยมากจะเป็นตามหัวข้อ คุณคิดหัวข้อหนึ่งขึ้นมาแล้วคุณก็พูดตามหัวข้อนั้น แต่สิ่งที่คุณแบ่งปันนั้นไม่มีความลึกในฝ่ายวิญญาณและไม่สามารถเจาะลึกเข้าไปในใจของบรรดาผู้ที่ฟังคุณได้

สิ่งสำคัญอย่างที่สามก็คือ ความเข้าใจภาษาฮีบรูกับภาษากรีกที่ขาดอย่างมากในหมู่ผู้ร่วมงานของเราและในหมู่นักศึกษาศาสนศาสตร์โดยทั่วไป ผมไม่ได้หมายความว่า คุณจะต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา แต่คุณต้องพร้อมที่จะทำงานหนักในการเข้าใจพื้นฐานของภาษา ในกรณีนี้คือภาษาของพระคำของพระเจ้า คุณต้องตั้งใจที่จะค้นดูข้ออ้างอิงต่าง ๆ ซึ่งเป็นงานที่ทำได้ง่ายขึ้นในยุคคอมพิวเตอร์นี้ เมื่อก่อนโต๊ะทำงานของผมจะมีหนังสือ มีพจนานุกรม และศัพท์สัมพันธ์กองซ้อนเป็นตั้ง ๆ อยู่เต็มโต๊ะ หนังสือพวกนี้จะเป็นหนังสือเล่มหนา ๆ ที่หนัก ดังนั้นจึงต้องออกกำลังเยอะเวลาหยิบหนังสือพวกนี้ ผมจะดึงเล่มหนึ่งออกมาดู แล้วก็ดึงอีกเล่มที่ถูกทับอยู่ข้างใต้กองออกมา ปัจจุบันในยุคคอมพิวเตอร์นี้เราไม่ต้องยกอะไรหนัก ๆ อีกแล้ว ดังนั้นเราจึงไม่มีข้อแก้ตัวที่จะขี้เกียจ

โปรแกรมไบเบิลเวิร์ค 7 จะให้ข้อมูลอ้างอิงคุณถึงสิบสองรายการ หรือโปรแกรมอ้างอิงที่ติดตั้งในหน้าต่างเดียว เพียงแค่กดอันที่คุณต้องการ ก่อนที่เวอร์ชัน 7 จะออกมา ผมต้องใช้สองโปรแกรม (ไบเบิลเวิร์ค 5 และไบเบิลเวิร์ค 6) สลับไปมา แต่ตอนนี้ผมมีข้อมูลอ้างอิงสิบสองรายการติดตั้งอยู่ตรงหน้าผม จะมีอะไรเป็นข้ออ้างที่จะขี้เกียจได้อีกหรือ? ถ้าคุณไม่มีโปรแกรมไบเบิลเวิร์ค 7 ก็ต้องใช้ความพยายามมากขึ้นอีกหน่อยกับไบเบิลเวิร์ค 5 และ 6 เหมือนที่ผมได้ทำมาหลายปี

โปรแกรมไบเบิลเวิร์คมีแหล่งข้อมูลและข้อมูลอ้างอิงมากมายให้เข้าถึงได้จากหน้าต่างเดียวกัน พจนานุกรมภาษากรีกทั้งหมดก็มีเรียงรายเป็นแถว พร้อมทั้งจะให้คำนิยามกับคุณ เพียงแค่คลิกเมาส์ เมื่อก่อนคุณต้องดึงพจนานุกรมเล่มหนัก ๆ ออกมาและพลิกหน้าเหล่านั้น แล้วก็ดึงพจนานุกรมอีกเล่มหนึ่งและพลิกหน้าเหล่านั้น ในปัจจุบันนี้การทำงานกับคอมพิวเตอร์ก็ยังคงเป็นงานหนัก แต่ประเด็นของผมก็คือ คุณสามารถทำอะไรได้มากขึ้นในเวลาเท่าเดิมหรือด้วยความพยายามที่เท่าเดิม

⁷ ปัจจุบันมีโปรแกรมไบเบิลเวิร์คถึงชุดที่ 9 (ผู้แปล)

สิ่งสำคัญอย่างที่ทำให้ในการเป็นนักตีความก็คือ ความตั้งใจที่จะทำงานอย่างหนัก ผมสงสัยว่าที่หลายคนไม่ได้เป็นนักตีความก็เพราะความเกียจคร้าน การตีความเป็นงานหนักจริงๆ จนต้องปวดเหงื่อกันทีเดียว

ผมอธิษฐานว่าจะมีพวกคุณบางคน บรรณาธิการที่จะมีความเชี่ยวชาญในพระคำของพระเจ้าก่อนที่จะสายเกินไป

“ยาห์เวห์” ในภาษาจีน

เมื่อไม่นานมานี้ ผมพูดไว้ว่าคริสตจักรจะต้องเรียนรู้พระนามของพระเจ้า นี่เป็นการพลิกกลับปัญหาที่คริสตจักรสืบทอดกันมาหลายศตวรรษที่ผ่านมา เพราะผลจากที่ชาวยิวไม่เต็มใจจะออกเสียงพระนามของพระเจ้าด้วยเหตุผลที่ผมอยากจะพูดว่าเป็นความกลัวอย่างไม่มีเหตุผล พระนามของพระเจ้าไม่ควรเก็บเงียบไว้ ความกลัวที่จะออกเสียงผิดหรือใช้พระนามของพระเจ้าในทางที่ผิดนั้นไม่ใช่เหตุผลที่จะหยุดใช้พระนามของพระเจ้าด้วยประการทั้งปวง ชาวจีนมีข้อได้เปรียบที่พระคัมภีร์ภาษาจีนของเราใช้ชื่อ “耶和華” (yēhéhuá, เยเหอหัว หรือเยโฮวาห์) แม้ว่า “เยโฮวาห์”⁸ จะไม่ได้ใช้ในพระคัมภีร์ภาษาอังกฤษอีกต่อไป ยกเว้นในหนึ่งหรือสองฉบับ

เนื่องจาก “耶和華” (เยโฮวาห์) ไม่ได้แปลอย่างถูกต้องของคำว่า “ยาห์เวห์” ผมจึงเสนอให้ใช้ “亞偉” (Yǎwěi, หย่าเว่ย) โดยที่อักษรตัวแรก “亞” มาจากคำภาษาจีนหมายถึง “เอเชีย” และอักษรตัวที่สอง “偉” หมายถึง “ยิ่งใหญ่” มีผู้ร่วมงานคนหนึ่งให้ข้อคิดเห็นว่าการผสมนี้ฟังดูเหมือนภาษาพูดบางคำที่ไม่ค่อยดีนักในภาษากวางตุ้ง ผู้ร่วมงานคนนี้ยังบอกอีกว่าในหนังสือศาสนศาสตร์ภาษาจีนเล่มเก่าๆ บางเล่มจะทับศัพท์ว่า “雅巍” (Yǎwēi, หย่าเว่ย) อักษรตัวแรก “雅” (yǎ, หย่า) มาจากคำว่า “文雅” (wényǎ, เหวินหย่า หมายถึง “สง่า”) อักษรตัวที่สอง “巍” (wēi, เว่ย) เขียนยากเพราะมีขีดเยอะ ปัญหาอีกอย่างหนึ่งของตัวอักษรนี้ก็คือมีตัว “鬼” (guǐ, กุ้ย) ห้อยอยู่ตรงมุมล่างขวาที่หมายถึง “ผี” ตัว “巍” (wēi, เว่ย) เองหมายถึงสูงส่งและสง่า ดังนั้นในขณะที่มีการผสมคำ “雅巍” (Yǎwēi, หย่าเว่ย) คือความสง่าและงดงามนั้น ก็มีปัญหาลหลายอย่างกับอักษรตัวที่สอง “巍” (wēi, เว่ย) คือมีขีดมากไปที่ชาวจีนส่วนใหญ่ไม่คุ้นเคยและก็มีตัวที่หมายถึง “ผี” รวมอยู่ด้วย

ผมได้หารือเรื่องนี้กับผู้ร่วมงานด้านสถานีวิทย์เนื่องจากพวกเขาเป็นผู้ที่จะออกอากาศพระนามของพระเจ้าทางวิทยุ มีข้อเสนอแนะหนึ่งคือให้คงตัว “雅” (yǎ, หย่า) ไว้ อีกข้อคิดเห็นหนึ่งคือไม่มีอะไรผิดปกติกกับตัว “偉” (wěi, เหว่ย) ดังนั้นเราสามารถรวมสองตัวอักษรนี้เป็น “雅偉” (Yǎwěi,

⁸ Jehovah, พระคัมภีร์ภาษาไทยฉบับ 1971 ใช้ “เยโฮวาห์” และฉบับมาตรฐาน 2011 ใช้ “ยาห์เวห์” (ผู้แปล)

⁹ จาก 亞洲的亞, 偉大的偉

หยาเหว่ย)¹⁰ ตัวอักษรทั้งสองเป็นที่รู้จัก มีความหมาย และออกเสียงง่าย คุณมีข้อเสนอแนะอย่างอื่นไหม?

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะให้คงพระนามเดิมว่า “耶和華” (“เยโฮวาห์”) เอาไว้ก่อน เนื่องจากเป็นพระนามของพระเจ้าที่คุ้นกันมากที่สุดในหมู่ชาวจีน เมื่อคุณพูดคุยกับพวกพี่น้อง คุณไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนไปใช้ชื่อใหม่ว่า “雅偉” (Yǎwěi, หยาเหว่ย) ในทันที ตอนนี้ก็ใช้ชื่อเดิมว่า “耶和華” (เยโฮวาห์) ไปก่อน แต่ให้สอน “耶和華雅偉” (Yēhéhuá Yǎwěi, เยเหอหัว หยาเหว่ย) กับพวกเขาด้วย แบบนี้พวกเขาจะได้เรียนรู้ชื่อทั้งสอง

ชาวจีนมีข้อได้เปรียบที่รู้จักชื่อ “耶和華” (เยโฮวาห์) ซึ่งมีเสียงที่น่าฟังแม้การออกเสียงจะไม่ถูกต้องเสียทีเดียว ถ้าเราเริ่มด้วย “耶和華雅偉” (เยเหอหัว หยาเหว่ย) คนก็จะเริ่มคุ้นเคยกับชื่อใหม่โดยไม่ต้องรับมือกับการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ พวกเขาสามารถใช้ “耶和華” (เยโฮวาห์) เป็นขั้นแรกต่อไปได้ แล้วจึงค่อยๆ เปลี่ยนไปใช้ชื่อใหม่ เราไม่มีข้อได้เปรียบนี้ในภาษาอังกฤษเพราะเราไม่ใช่ “เยโฮวาห์” อีกต่อไปแม้ว่าคุณจะใช้มันได้ถ้าคุณต้องการ คนหนุ่มสาวมักไม่คุ้นกับชื่อ “เยโฮวาห์” แต่คนรุ่นก่อน ๆ อาจยังจำเพลงชีวิตคริสเตียนภาษาอังกฤษที่พูดถึงพระเยโฮวาห์ได้¹¹

ใครเป็นคนพูด พระเยซูหรือพระยาห์เวห์?

มีพระคัมภีร์หลายตอนที่คุณเชื่อในตรีเอกานุภาพชอบใช้อ้างอิง แต่เราคงต้องใช้เวลาหลายสัปดาห์จึงจะครอบคลุมได้ทั้งหมด มันจะเป็นประโยชน์มากกว่าหากเราจะพูดถึงว่าควรจะตีความพระคัมภีร์ตอนเหล่านี้อย่างไร เราจะไปอย่างช้าๆ ในบทนี้ และผมหวังว่าโดยพระคุณของพระเจ้าแล้วคุณคงได้แนวคิดพื้นฐานบางประการถึงวิธีการตีความ

ก่อนอื่น มีความแตกต่างที่สำคัญในวิธีที่เราดูข้อความพระกิตติคุณ และวิธีที่เราดูข้อความที่ไม่ใช่พระกิตติคุณ (นั่นคือ จดหมายต่างๆ และวิวรณ์) เนื่องจากว่าพระยาห์เวห์เสด็จเข้ามาในโลกในองค์พระคริสต์ คือพระยาห์เวห์มาสถิตอยู่ในพระคริสต์ จึงมีสิ่งเพิ่มเติมที่จะต้องพิจารณาเมื่อเราตีความพระกิตติคุณ เนื่องจากพระยาห์เวห์สถิตอยู่ภายในพระเยซู จึงมีคำถามขึ้นว่า เมื่อพระเยซูตรัสว่าใครเป็นผู้ที่กำลังพูด? ผู้ที่กำลังพูดคือพระเยซูคริสต์ผู้เป็นมนุษย์ หรือว่าผู้ที่กำลังพูดคือพระยาห์

¹⁰ ไม่อ่านว่า “หยาเหว่ย” ถ้าคำสองคำที่มีเสียงเดียวกันมาอยู่คู่กัน คำแรกต้องเป็นเสียงจัตวา คือ “หยา” จึงเป็น “หยาเหว่ย” (ผู้แปล)

¹¹ ปัจจุบันพระคัมภีร์ภาษาไทยมีฉบับแก้ไขล่าสุดคือ “ฉบับมาตรฐาน 2011” โดยสมาคมพระคริสตธรรมแห่งประเทศไทยที่ใช้ “พระยาห์เวห์” กับพระนามของพระเจ้าอย่างชัดเจนในทุกที่ที่มีคำนี้ปรากฏ (ผู้แปล)

เวอร์? ในกรณีหลังทำให้นึกถึงผู้เผยพระวจนะของพระคัมภีร์เดิม ไม่ว่าจะเป็นอิสยาห์หรือมาลาคีย์ หรือผู้เผยพระวจนะคนอื่น ๆ ที่ประกาศว่า “พระยาห์เวห์ตรัสดังนี้ว่า”¹² จากนั้นก็มีคำตรัสของพระยาห์เวห์ตามมา แทนที่จะเป็นถ้อยคำของผู้เผยพระวจนะ นั่นก็คือ คำสรรพนาม “เรา” (“I”) ในคำประกาศนั้นไม่ได้หมายถึงผู้เผยพระวจนะ แต่หมายถึงพระยาห์เวห์ผู้กำลังตรัสผ่านผู้เผยพระวจนะคนนั้น แต่ในบางสถานการณ์นั้นตัวผู้เผยพระวจนะเองเป็นผู้ที่พูด พูดถ้อยคำของเขาเองเพื่อบอกถึงพระประสงค์ หรือความตั้งใจพระทัย หรือพระดำริของพระยาห์เวห์ คุณจะเห็นสิ่งนี้ได้จากพวกผู้เผยพระวจนะก่อนหน้านี้ เช่น ซามูเอล

เมื่อซามูเอลยืนอยู่ต่อหน้าบรรดาบุตรของเจสซีเพื่อชี้ตัวผู้ที่พระเจ้าทรงเลือกให้เป็นกษัตริย์ของอิสราเอลนั้น (1 ซามูเอล 16:1-13) เขาไม่ได้เริ่มต้นด้วยการพูดว่า “พระยาห์เวห์ตรัสดังนี้ว่า นี่คือนคนที่เราได้เลือก!” ซามูเอลยืนอยู่ตรงนั้นมองดูเอลีอับบุตรชายคนโต และคิดว่าเขาอาจเป็นคนที่ถูกเลือกไว้ แต่พระยาห์เวห์ตรัสกับซามูเอลว่าอย่ามองดูที่หน้าตาหรือรูปร่างภายนอก เพราะพระเจ้าไม่ได้มองอย่างที่มนุษย์มอง เพราะมนุษย์มองดูที่รูปร่างภายนอกแต่พระเจ้าทอดพระเนตรที่จิตใจ (ข้อ 7)¹³ หลังจากได้บุตรชายของเจสซีทีละคนแล้ว ซามูเอลก็ประกาศว่า ไม่มีใครในคนเหล่านี้ที่พระเจ้าทรงเลือก เขาจึงถามเจสซีว่ายังมีบุตรชายอีกไหม และปรากฏว่ายังมีบุตรชายคนเล็กอีกคนหนึ่งคือดาวิดที่กำลังดูแลฝูงแกะอยู่ ซามูเอลจึงสั่งให้เจสซีไปตามตัวดาวิดมา และเมื่อดาวิดได้มาอยู่ต่อหน้าซามูเอล พระยาห์เวห์ได้ทรงสั่งซามูเอลให้เจิมตั้งเขาเป็นกษัตริย์ (ข้อ 12)

ซามูเอลได้เผชิญหน้ากับซาอูลมาก่อนหน้านี้เรื่องการไม่เชื่อฟังของเขา (1 ซามูเอล 15:10-31) ซามูเอลไม่ได้พูดกับซาอูลว่า “พระยาห์เวห์ตรัสดังนี้ว่า” แต่ใช้คำพูดของเขาเองประกาศกับซาอูลว่า พระยาห์เวห์ทรงถอดเขาจากการเป็นกษัตริย์ของอิสราเอล และราชอาณาจักรอิสราเอลจะถูกมอบให้คนอื่น (ข้อ 26-28)¹⁴ แต่ซามูเอลยังคงพูดในฐานะของผู้เผยพระวจนะของพระยาห์เวห์

ดังนั้นมีสองรูปแบบที่ผู้เผยพระวจนะพูด ในรูปแบบหนึ่งนั้น ผู้เผยพระวจนะพูดถ้อยคำของเขาเองเพื่อถ่ายทอดความคิดและพระประสงค์ของพระยาห์เวห์ ในอีกรูปแบบหนึ่งนั้น สิ่งที่ออกมาจาก

¹² แปลตามพระคัมภีร์เดิมภาษาฮีบรู พระคัมภีร์ภาษาอังกฤษจะแปลตามพระคัมภีร์เดิมฉบับเซปทัวจินต์ว่า “Thus says the Lord” พระคัมภีร์ภาษาไทยฉบับมอธรรมร่วมสมัยแปลว่า “องค์ผู้เป็นเจ้าตรัสว่า” ฉบับมาตรฐาน 2011 แปลว่า “พระยาห์เวห์ตรัสดังนี้ว่า” ฉบับ 1971 แปลว่า “พระเจ้าตรัสดังนี้ว่า” ฉบับไทยคิงเจมส์แปลว่า “พระเยโฮวาห์ตรัสดังนี้ว่า” (ผู้แปล)

¹³ 1 ซามูเอล 16:7 พระยาห์เวห์ตรัสกับซามูเอลว่า “อย่ามองดูที่รูปร่างภายนอกหรือที่ความสูงแห่งร่างกายของเขา เพราะพระยาห์เวห์ไม่ได้ทอดพระเนตรเหมือนที่มนุษย์ดู เพราะมนุษย์ดูที่รูปร่างภายนอก แต่พระยาห์เวห์ทอดพระเนตรจิตใจ” (ฉบับมาตรฐาน 2011)

¹⁴ 1 ซามูเอล 15:26-28 ซามูเอลทูลซาอูลว่า “ข้าพเจ้าจะไม่กลับไปกับท่าน เพราะท่านทอดทิ้งพระวจนะของพระยาห์เวห์ และพระยาห์เวห์ทรงถอดท่านจากเป็นกษัตริย์เหนืออิสราเอล” พอซามูเอลหันไป ซาอูลก็ยึดชายเสื้อของท่านไว้และเสื่อนั้นก็ขาด และซามูเอลทูลท่านว่า “ในวันนี้พระยาห์เวห์ได้ทรงฉีกราชอาณาจักรอิสราเอลเสียจากท่านแล้ว และทรงมอบให้แก่ผู้อื่นที่ดีกว่าท่าน ยิ่งกว่านั้นองค์พระสิริแห่งอิสราเอลจะไม่ทรงมุสาหรือเปลี่ยนพระทัย เพราะว่าพระองค์ไม่ได้ทรงเป็นมนุษย์ที่เปลี่ยนใจ” (ฉบับมาตรฐาน 2011)

ปากของผู้เผยพระวจนะก็คือถ้อยคำของพระยาห์เวห์ และเมื่อมาถึงเรื่องถ้อยคำของพระเยซู จึงมีคำถามทิ้งท้ายให้เราว่าเป็นพระเยซู หรือว่าเป็นพระยาห์เวห์ที่กำลังตรัสอยู่

คำเทศนาบนภูเขาเป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่องนี้ เมื่อพระเยซูตรัสว่า “คนที่ยากจนด้านจิตวิญญาณก็เป็นสุข” นั้นใครเป็นคนพูด? ผมไม่ได้ถามว่าพูดออกจากปากของใคร เพราะเห็นได้ชัดว่าพูดออกจากพระโอษฐ์ของพระเยซู แต่ผมกำลังถามว่าถ้อยคำเหล่านี้เป็นถ้อยคำของพระเยซู หรือว่าเป็นถ้อยคำของพระยาห์เวห์? ในพระกิตติคุณเล่มต่างๆ นั้นเราสามารถบอกโดยรวมๆ ได้ว่าเป็นถ้อยคำของใครด้วยการตรวจสอบเนื้อหาของถ้อยคำนั้นๆ ในกรณีเฉพาะนี้มองเห็นได้ไม่ยากกว่าเป็นพระยาห์เวห์ที่กำลังตรัส ซึ่งหมายถึงว่าพระเยซูกำลังตรัสในลักษณะเดียวกับที่ผู้เผยพระวจนะคนสำคัญๆ ในพระคัมภีร์เดิมที่กล่าวถ้อยคำของพระยาห์เวห์

เมื่อพระเยซูตรัสในคำเทศนาบนภูเขาว่า “ท่านทั้งหลายได้ยินคำซึ่งคนแต่เก่าก่อนกล่าวไว้ว่า... ส่วนเราบอกพวกท่านว่า...” คำสรุปของผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพก็คือ “เราบอก” นั้นหมายถึงพระเยซู ซึ่งหมายถึงว่าพระเยซูกำลังทำให้ตัวพระองค์เองมีอำนาจเหนือคนทั้งหลายในพระคัมภีร์เดิม แม้แต่กับโมเสส ด้วยการล้มเลิกหรือเปลี่ยนสิ่งที่เหล่าคนแต่เก่าก่อนสั่งสอนไว้ เราไม่เห็นปัญหาในเรื่องนี้ เพราะเราได้ยกพระคริสต์ขึ้นเป็นพระเจ้าแล้ว และคิดว่าพระองค์มีอำนาจที่จะยกเลิกธรรมเนียมบัญญัติแม้แต่ธรรมเนียมของโมเสส แต่เราควรระวังที่จะไม่ด่วนสรุปเช่นนั้น เพราะพระเยซูได้ตรัสในคำสอนของพระองค์เองว่า “ถ้อยคำที่พวกท่านได้ยินนี้ไม่ใช่คำของเรา แต่เป็นของพระบิดาผู้ทรงส่งเรา มา” (ยอห์น 14:24 ฉบับ NIV) ดังนั้นข้อสรุปของความเชื่อในตรีเอกานุภาพที่ว่าพระเยซูกำลังตรัสจากสิทธิอำนาจของพระองค์เองที่อยู่เหนืออำนาจของธรรมเนียมบัญญัตินั้นจึงไม่สามารถเห็นพ้องได้ พระยาห์เวห์เป็นผู้ที่กำลังบอกเราผ่านทางพระเยซูว่า “เราบอกท่านว่า เมื่อเทียบกับธรรมเนียมปฏิบัติที่ผ่านมานั้น ตอนนี้มีมาตรฐานที่สูงขึ้นในอาณาจักรสวรรค์” สิ่งนี้จะไม่เป็นปัญหาเพราะว่าไม่มีสิทธิอำนาจใดสูงกว่าพระยาห์เวห์ ข้อเรียกร้องที่สูงขึ้นในอาณาจักรของพระเจ้านั้นเหมาะสมเพราะเราได้เปลี่ยนเข้าสู่ยุคแห่งพระคุณด้วยมาตรฐานที่สูงขึ้น เมื่อก่อนถ้าคุณไม่ได้ละเมิดพระบัญญัติที่เป็นข้อปฏิบัติแต่ภายนอกก็ไม่มีไร แต่ว่าตอนนี้ในอาณาจักรสวรรค์ พระเจ้าทรงมองเข้าไปในใจของเรา เพื่อดูว่าความคิดและแรงจูงใจของเราบริสุทธิ์หรือไม่ มีมาตรฐานที่สูงขึ้นในอาณาจักรของพระเจ้าที่ไม่ได้วัดกันในแง่ของการปฏิบัติตามธรรมเนียมบัญญัติแต่ภายนอก

เมื่อพูดถึงการตีความพระกิตติคุณเล่มต่างๆ คำถามเรื่องการสถิตของพระยาห์เวห์ในพระเยซูกลายเป็นปัจจัยสำคัญในการพิจารณา ในพระคัมภีร์บางตอนนั้นเห็นได้ชัดว่า เรากำลังฟังถ้อยคำของพระเยซูเองที่ไม่ใช่ถ้อยคำของพระยาห์เวห์ ซึ่งในกรณีนี้พระเยซูไม่ได้ทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงของพระยาห์เวห์เช่นเดียวกับในกรณีของพวกผู้เผยพระวจนะคนสำคัญๆ ในพระคัมภีร์เดิม ตัวอย่างเช่น “ถ้อยคำที่พวกท่านได้ยินนี้ ไม่ใช่คำของเรา” ก็เห็นได้ชัดว่าเป็นถ้อยคำของพระเยซู ไม่ใช่ถ้อยคำของพระยาห์เวห์ เพราะไม่เช่นนั้นจะเป็นว่าพระยาห์เวห์กำลังทรงปฏิเสธถ้อยคำของพระองค์เอง อีก

ตัวอย่างหนึ่งก็คือ “พระบุตรไม่อาจทำสิ่งใดโดยลำพังพระองค์เอง พระองค์สามารถทำได้แต่เพียงสิ่งที่เห็นพระบิดาของพระองค์ทรงกระทำ เพราะพระบิดาทรงกระทำสิ่งใด พระบุตรก็กระทำการนั้นด้วย” (ยอห์น 5:19 ฉบับ NIV) ถ้อยคำเหล่านี้เห็นได้ชัดว่าเป็นคำพูดของพระเยซู

กรณีที่น่าสนใจคือยอห์น 2:19-22

¹⁹พระเยซูตรัสตอบพวกเขาว่า “ทำลายวิหารนี้เสีย แล้วเราจะยกขึ้นใหม่ในสามวัน” ²⁰พวกยิวทูลตอบว่า “วิหารนี้ต้องใช้เวลาสร้างถึงสี่สิบหกปี และท่านจะยกขึ้นใหม่ในสามวันหรือ?” ²¹แต่วิหารที่พระองค์ตรัสถึงก็คือพระกายของพระองค์ ²²หลังจากที่พระองค์ทรงถูกยกให้เป็นขึ้นจากความตายแล้ว พวกสาวกของพระองค์จึงระลึกถึงสิ่งที่พระองค์ได้ตรัสไว้ (ยอห์น 2:19-22 ฉบับ NIV)

ตรงนี้มีปัญหาในการตีความ ในข้อ 19 พระเยซูตรัสว่า “เราจะยกขึ้นในสามวัน” ขณะที่ข้อ 22 กล่าวว่า “หลังจากที่พระองค์ทรงถูกยก (หรือถูกชู)¹⁵ ให้เป็นขึ้นมาแล้ว” มีการเปลี่ยนจากบุคคลที่หนึ่งมาเป็นบุคคลที่สาม สิ่งนี้ขัดแย้งกันเพราะในกรณีแรกพระเยซูทรงเป็นผู้ยกขึ้น ในขณะที่กรณีหลังพระเยซูทรงเป็นผู้ที่ถูกยกขึ้น พระองค์ตรัสว่าพระองค์จะทรงยกพระวิหารขึ้นโดยที่ตรัสถึงพระกายของพระองค์เอง ซึ่งจะหมายความว่าพระเยซูจะทรงยก (หรือชู) พระกายของพระองค์เองให้เป็นขึ้น สิ่งนี้ขัดแย้งกับข้อความพระคัมภีร์ที่กล่าวอย่างคงเส้นคงว่า พระเจ้าหรือพระยาห์เวห์ทรงเป็นผู้ชูพระเยซูขึ้นจากความตาย

ปัญหาจะหมดไปเมื่อเราเข้าใจว่าพระยาห์เวห์ทรงเป็นผู้ที่กำลังตรัสผ่านพระเยซูว่า “ทำลายวิหารนี้เสีย แล้วเราจะยกขึ้นในสามวัน” (ข้อ 19) คำว่า “เรา” คือพระยาห์เวห์ ไม่ใช่พระเยซู และสิ่งนี้ก็ได้รับการสนับสนุนจากคำสอนที่คงเส้นคงวาของพระคัมภีร์ว่า พระเจ้าทรงเป็นผู้ที่ชูพระเยซูให้เป็นขึ้นจากความตายเสมอ ไม่เคยมีในพระคัมภีร์ที่พระเยซูเคยทรงชูพระองค์เองให้เป็นขึ้นจากความตาย ถ้าคุณพร้อมที่จะทำงานหนักในการตีความเพื่อยืนยันในเรื่องนี้ ก็ช่วยตรวจสอบข้ออ้างอิงต่างๆ ต่อไป มีตัวอย่างหนึ่งที่จะพบในคำเทศนาแรกของเปโตร (คำเทศนาช่วงแรกในหนังสือกิจการมีความสำคัญกับการทำความเข้าใจการประกาศพระกิตติคุณ)

แต่พระเจ้าทรงทำให้พระองค์เป็นขึ้นจากความตาย ทรงให้พ้นความทุกข์ทรมานจากความตาย เพราะเป็นไปไม่ได้ที่ความตายจะยึดพระองค์ไว้ (กิจการ 2:24 ฉบับ NIV)

พระเจ้าได้ทรงให้พระเยซูของคัมภีร์คัมภีร์พระชนม์ และพวกเราทั้งหมดเป็นพยานในความจริงข้อนี้ (กิจการ 2:32 ฉบับ NIV)

¹⁵ เป็นคำเดียวกันในภาษาอังกฤษคือ “raise” และภาษากรีกก็ใช้คำเดียวกันคือ “ἐγερῶ” แปลว่า ยกขึ้น เป็นขึ้น หรือตื่นขึ้น (ผู้แปล)

ที่ว่าพระเจ้าทรงเป็นผู้ทำให้พระเยซูคืนพระชนม์นั้น เห็นได้ในข้ออ้างอิงอื่น ๆ มากมายในกิจการ และในจดหมายของเปาโลด้วย (เช่น โรม 4:24, โรม 6:4; กาลาเทีย 1:1; เอเฟซัส 1:20; โครินธ์ 2:12) และในข้ออื่น ๆ ด้วย เช่น 1 เปโตร 1:21 การตรวจสอบข้ออ้างอิงต่าง ๆ นั้นต้องทำงานหนัก และนั่นคือเหตุผลที่ผมกล่าวว่า การเป็นนักตีความนั้นคุณจะต้องทำงานอย่างหนักและตรวจสอบข้ออ้างอิงที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ซึ่งธรรมดาแล้วหลายสิบข้อและบางครั้งก็หลายร้อยข้อ เมื่อเราทำงานอย่างหนัก เราจะเห็นว่าพระคัมภีร์ยืนยันมาโดยตลอดว่า พระยาห์เวห์ทรงเป็นผู้ที่ชุบพระเยซูให้เป็นขึ้นจากความตาย และพระเยซูก็ไม่เคยชุบพระองค์เองให้เป็นขึ้นจากความตาย คำกล่าวที่ว่า “ทำลายวิหารนี้เสีย แล้วเราจะยกขึ้นในสามวัน” จะเป็นคำพูดของพระเยซูไปไม่ได้ แต่เป็นตัวอย่างจากสิ่งที่พระเยซูตรัสในยอห์น 14:24 ว่า “ถ้อยคำที่พวกท่านได้ยินนี้ ไม่ใช่คำของเรา”

ใจเอนเอียงในการแปล

ให้เราดูยอห์น 10:17-18 และสังเกตคำกล่าวที่ขีดเส้นใต้สามแห่ง

¹⁷ ด้วยเหตุนี้ พระบิดาจึงทรงรักเรา เพราะเราสละชีวิตของเราเพื่อจะเอาชีวิตนั้นคืนมาอีก ¹⁸ ไม่มีใครที่จะชิงชีวิตไปจากเรา แต่เราสละชีวิตโดยสมัครใจเอง เรามีอำนาจที่จะสละชีวิต และเรามีอำนาจที่จะเอาชีวิตคืนมาอีก เราได้รับคำบัญชาจากพระบิดาของเรา (ฉบับ NRSV)

“เราสละชีวิตของเราเพื่อจะรับชีวิตนั้นคืนมาใหม่” ฟังดูแล้วเหมือนกับว่า พระเยซูทรงสามารถชุบพระองค์เองให้เป็นขึ้นจากความตายได้ ซึ่งขัดแย้งกับสิ่งที่เราเห็นตลอดทั่วพระคัมภีร์ เมื่อเราคิดว่าหมดปัญญาแล้วที่ดูเหมือนพระเยซูจะทรงบอกเป็นนัยว่า พระองค์ทรงมีอำนาจที่จะให้ชีวิตของพระองค์เองคืนมา เหมือนที่พระองค์ทรงสามารถชุบชีวิตของพระองค์เองได้ แต่พระคัมภีร์ทุกตอนล้วนแต่กล่าวว่าพระบิดาได้ทรงชุบพระองค์ให้เป็นขึ้น คุณจะแก้ปัญหานี้อย่างไร?

การเป็นนักตีความนั้น คุณจะต้องคันคูดจากภาษาต้นฉบับ เพราะพระคัมภีร์ภาษาอังกฤษฉบับต่าง ๆ แปลขึ้นโดยบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ ที่เลือกใช้คำที่เข้าข้างความเชื่อในตรีเอกานุภาพ ให้เราดูภาษากรีกที่ขีดเส้นใต้ข้อความเหมือนกันสามแห่ง

¹⁷ Διὰ τοῦτο με ὁ πατήρ ἀγαπᾷ ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν ψυχὴν μου, ἵνα πάλιν λάβω αὐτήν. ¹⁸ οὐδεὶς ἀρεῖ αὐτήν ἀπ’ ἐμοῦ, ἀλλ’ ἐγὼ τίθημι αὐτήν ἀπ’ ἐμαυτοῦ. ἔξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτήν, καὶ ἔξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν. ταύτην τὴν ἐντολήν ἔλαβον παρὰ τοῦ πατρός μου.

ข้อความที่ขีดเส้นใต้อันแรกตรงกับ “เพื่อจะเอาชีวิตนั้นคืนมาอีก” ข้อความที่สองตรงกับ “เรามีอำนาจที่จะเอาชีวิตคืนมาอีก” ข้อความที่สามตรงกับ “เราได้รับคำบัญชาจากพระบิดาของเรา”

ในข้อความแรกที่ขีดเส้นใต้ เราจะเห็นคำว่า “λάβω” (*labō*, เอาคืนมา) และในข้อความที่สอง เราจะเห็นคำว่า “λαβέιν” (*labein*, “เอาคืนมา” กริยาในรูปปกติ) ในข้อความที่สาม เราจะเห็นคำว่า “ἐλάβον” (*elabon*, “เอาคืนมา” ในกาลกริยาแอริสต์)¹⁶

สามคำนี้ (λάβω, λαβέιν, ἐλάβον) เป็นคำภาษากรีกคำเดียวกัน แต่มีความเปลี่ยนแปลงทางไวยากรณ์

แต่จงสังเกตความไม่คงเส้นคงวาในการแปลของฉบับภาษาอังกฤษ สองตัวอย่างแรกนั้นแปลว่า “เอามา” (*take*) ในขณะที่ตัวอย่างที่สามแปลว่า “ได้รับ” (*receive*) ตัวอย่างที่สามแปลอย่างถูกต้องว่า “ได้รับ” เพื่อให้เข้าใจได้ แต่สองตัวอย่างแรกสามารถเป็นได้ทั้ง “เอามา” หรือ “ได้รับ” (คำภาษากรีกสามารถหมายถึงทั้งสองอย่าง) ดังนั้นในประโยคเดียวกัน คำเดียวกันจึงแปลได้ทั้งสองแบบคือ “เอามา” กับ “ได้รับ” ถ้าคุณมองออก คุณจะรู้สึกได้ว่ามีบางอย่างที่น่าเคลือบแคลงเกิดขึ้น ทำไมคำคำเดียวกันแต่ในที่หนึ่งแปลว่า “เอามา” และในอีกที่หนึ่งแปลว่า “ได้รับ”? ที่จริงแล้วไม่มีเหตุผลที่ใช้ได้ในเรื่องนี้ ถ้าคุณพร้อมที่จะทำงานอย่างหนักในการตีความ คุณสามารถตรวจสอบการปรากฏทั้งหมดของคำว่า λάβω หรือ λαμβάνω ในพระคัมภีร์ใหม่ แล้วคุณจะพบว่าจากการปรากฏทั้งหมด 46 ครั้งในหนังสือยอห์น จะมีประมาณ 30 ครั้งที่แปลว่า “ได้รับ” และที่เหลือ (น้อยกว่า 20 ครั้ง) แปลว่า “เอามา”

ผู้แปลทราบดีว่าคำนี้สามารถแปลได้สองแบบ และที่ปรากฏส่วนใหญ่ในยอห์นก็แปลว่า “ได้รับ” มากกว่า “เอามา” ในพระคัมภีร์ยอห์น 10:17-18 ตอนนี้ จะเกิดอะไรขึ้นถ้าคุณเปลี่ยนคำนี้จาก “เอามา” มาเป็น “ได้รับ” เพื่อความคงเส้นคงวา? ในข้อ 17 พระเยซูก็จะตรัสว่า “ด้วยเหตุนี้พระบิดาจึงทรงรักเรา เพราะเราสละชีวิตของเราเพื่อจะรับชีวิตนั้นคืนมาอีก” การแปลแบบนี้ถูกต้องตามเหตุผลทีเดียว เพราะพระเยซูจะบอกว่าพระองค์เชื่อว่าพระบิดาของพระองค์จะคืนชีวิตให้กับพระองค์

ในคำกล่าวที่ว่า “เรามีอำนาจที่จะสละชีวิต และเรามีอำนาจที่จะเอาชีวิตคืนมาอีก” (ข้อ 18) คำว่า “อำนาจ” (ἐξουσίαν, *exousian*) ยังสามารถหมายถึง “สิทธิ” หรือ “สิทธิอำนาจ” และที่จริงคำกล่าวนี้นี้มีความหมายมากขึ้นเมื่อแปลคำนี้ว่า “สิทธิ” มากกว่าจะเป็น “อำนาจ” โดยปกติจะไม่มีใครพูดถึงอำนาจที่จะสละชีวิตของคนคนหนึ่ง แต่จะพูดว่าพระเยซูมีสิทธิจะสละชีวิตของพระองค์ คำภาษากรีกนี้สามารถแปลได้ทั้งสองอย่าง แต่ผู้แปลที่เชื่อในตรีเอกานุภาพจงใจเลือกที่จะแปลคำนี้ว่า “อำนาจ” ถ้าแปลว่า “สิทธิ” แทนที่จะเป็น “อำนาจ” คำกล่าวของพระเยซูก็น่าจะเข้าใจได้ดีกว่า เพราะนั่นย่อม

¹⁶ Aorist (กาลกริยาในไวยากรณ์)

หมายความว่า พระองค์ทรงมีสิทธิที่จะสละชีวิตของพระองค์โดยที่ไม่มีใครบังคับให้พระองค์ทำ และพระองค์ทรงมีสิทธิที่จะ “ได้รับอีกครั้ง” (ที่ตรงกันข้ามกับ “เอาคืนมาอีก”) และสุดท้ายพระเยซูก็ตรัสว่า พระองค์ทรงได้รับคำบัญชาจากพระบิดาของพระองค์

พระคัมภีร์ภาษาอังกฤษฉบับต่างๆ ที่เรามีในปัจจุบันนี้แปลโดยบรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ ถ้าคุณจะยึดจากพระคัมภีร์เหล่านี้คุณอาจเข้าใจความหมายที่ผิด ผู้แปลของความเชื่อในตรีเอกานุภาพจะเลือกคำที่เขาต้องการใช้ และถ้าคุณไม่รู้ต้นฉบับเดิมคุณก็ต้องขึ้นกับคนแปลเพียงอย่างเดียว

เมื่ออ่านยอห์น 10:17-18 อย่างถูกต้องก็จะหมายความว่า พระเยซูทรงสละชีวิตของพระองค์เพื่อจะได้รับชีวิตอีกครั้ง นั่นคือมีเหตุมีผลมากและเข้ากันกับสิ่งอื่นๆ นอกจากนี้ยังหลีกเลี่ยงข้อเสนอนะใด ๆ ว่าพระเยซูทรงเป็นผู้ชุบชีวิตพระองค์เองขึ้นอีกด้วย

ถ้าคุณตรวจสอบข้อความภาษากรีกของยอห์น 10:17-18 คุณจะเห็นดังที่เอ่ยข้างต้นว่า คำเดียวกันนี้มีปรากฏสามครั้ง แต่คุณจะไม่รู้เมื่อดูจากฉบับภาษาอังกฤษหรือภาษาจีน คุณจะต้องขึ้นกับคนแปลเพียงอย่างเดียวเต็มๆ ผมขอบอกพวกคุณว่า ความเอนเอียงนี้ไม่ได้พบแต่เฉพาะในพระคัมภีร์ตอนนี้ แต่จะพบซ้ำแล้วซ้ำเล่าในพระคัมภีร์ใหม่ ผู้แปลของความเชื่อในตรีเอกานุภาพจะสลับใช้คำเหล่านี้ให้เข้ากับหลักความเชื่อของเขา

คำภาษากรีกบางคำสามารถเข้าใจได้สองแบบ สิ่งที่น่าแปลกที่สุดก็คือคำว่า “λάβω” สามารถแปลว่า “เอามา” (take) หรือ “ได้รับ” (receive) ใน 65% จากตัวอย่างของคำนี้ในพระกิตติคุณยอห์นจะหมายความว่า “ได้รับ” มีเพียง 35% จากตัวอย่างของคำนี้ที่ปรากฏจะหมายถึง “เอามา” ความหมายที่ชัดเจนในยอห์น 10:18 ส่วนท้ายก็คือ “ได้รับ” (“คำบัญชาที่เราได้รับ”) เพราะโดยปกติเราจะคิดถึง “การได้รับคำบัญชา” มากกว่าจะเป็นการ “เอาคำบัญชามา”

ถึงตอนนี้เราได้เห็นสองสิ่ง ในยอห์น 2:19 ที่กล่าวว่า “เราจะยกขึ้นในสามวัน” เป็นตัวอย่างที่พระยาห์เวห์ตรัสผ่านพระเยซู เพราะไม่เช่นนั้นพระเยซูที่กำลังพูดขัดแย้งกับข้อ 22 (“พระองค์ทรงถูกยกให้เป็นขึ้นจากความตาย”)¹⁷ แต่ข้อขัดแย้งจะหมดไป ถ้าพระยาห์เวห์เป็นผู้ที่กำลังตรัสผ่านพระเยซูในข้อ 19 ที่จริงพวกสาวกไม่เคยเห็นความขัดแย้งกัน และ “หลังจากที่พระองค์ทรงถูกยกให้เป็นขึ้นจากความตายแล้ว เหล่าสาวกของพระองค์จึงระลึกถึงสิ่งที่พระองค์ได้ตรัสไว้” (ข้อ 22) พวกเขาไม่เคยคัดค้านเรื่องที่พระเยซูตรัสว่า พระองค์จะยก (หรือชุบ) พระองค์เองให้เป็นขึ้น แต่พระองค์ก็ไม่ได้ทำเช่นนั้น พวกเขารู้ว่าถ้อยคำที่มาจากพระโอษฐ์ของพระเยซูนั้นเป็นถ้อยคำของพระยาห์เวห์

¹⁷ ต้นฉบับภาษาอังกฤษคือ “I will raise it again in three days” และ “he was raised from the dead”

นั่นคือสิ่งที่สวยงามและสิ่งที่ทำลายของการศึกษาพระคัมภีร์ คุณอาจสงสัยว่าทำไมข้อความหนึ่งจึงขัดแย้งกับอีกข้อความหนึ่งจนกระทั่งคุณรู้ว่าที่จริงไม่มีความขัดแย้งกันเลย ในกรณีหนึ่งคือถ้อยคำของพระยาห์เวห์ ในอีกกรณีหนึ่งคือถ้อยคำของพระเยซู การจะบอกได้ว่าอันไหนเป็นถ้อยคำของใคร คุณก็แค่ดูที่บริบทตรงนั้น (“พระองค์ทรงถูกยกให้เป็นขึ้นจากความตาย”) และดูที่บริบทส่วนใหญ่ของพระคัมภีร์ใหม่ (พระคัมภีร์ใหม่จะกล่าวอย่างคงเส้นคงว่าว่า พระเจ้าเป็นผู้ทรงยกหรือทรงชุบพระเยซูให้เป็นขึ้นจากความตาย)

ในพระคัมภีร์ภาษาอังกฤษบางฉบับ เช่น ฉบับนิวอเมริกันแอสแตนด์¹⁸ ก็เป็นอีกแบบหนึ่งที่ใส่ความเชื่อในตรีเอกานุภาพเข้าไปโดยการใช้อักษรตัวใหญ่กับคำสรรพนามที่เกี่ยวข้องกับพระเยซู เพื่อจะบอกถึงความเป็นพระเจ้าของพระองค์ ดังนั้นจึงเป็นผลให้คำที่ควรจะเขียนเป็น “he” (เขา) ก็กลายเป็น “He” (พระองค์) และ “you” (ท่าน) ก็กลายเป็น “You” (พระองค์) เป็นต้น ผมก็รู้สึกผิดในสิ่งเดียวกันนี้ในหนังสือ “การเป็นคนใหม่”¹⁹ ที่ทุกคำสรรพนามที่กล่าวถึงพระเยซูจะใช้เป็นอักษรตัวใหญ่ขึ้นต้น

ก่อนอับราฮัมเกิดเราเป็นอยู่แล้ว

ให้เราดูยอห์น 8:58

พระเยซูตรัสกับพวกเขาว่า “เราบอกความจริงกับท่านว่า ก่อนอับราฮัมเกิด เราเป็นอยู่แล้ว”²⁰

ἐγὼν ἔμεινεν ὁ Ἰησοῦς· ἄμην ἄμην λέγω ὑμῖν, πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι ἐγὼ εἰμι.

ตรงนี้พระเยซูตรัสว่า “ก่อนอับราฮัมเกิดเราเป็นอยู่แล้ว” ดังนั้นเราจึงสรุปเอาว่าพระเยซูคือพระเจ้า! มีเหตุผลสองอย่างที่เรามาถึงข้อสรุปนี้ที่ว่า พระเยซูเป็นอยู่ “ก่อนอับราฮัม” และพระเยซูก็คือผู้ที่ “เราเป็น” ซึ่งเป็นพระนามของพระเจ้าในอพยพ 3:14²¹ ก่อนหน้านั้นเราก็ได้เห็นแล้วว่าเป็นปัญหาในการตีความหมายคำว่า “เราเป็น” ว่าเป็นการอ้างถึงอพยพ 3:14 เพราะคำว่า “เราเป็น” ในอพยพ 3:14 อ้างถึงพระยาห์เวห์ ซึ่งในกรณีนี้จะไม่ใช่พระเยซูแต่เป็นพระยาห์เวห์ที่กำลังตรัสในยอห์น

¹⁸ New American Standard Bible

¹⁹ *Becoming a New Person*

²⁰ บางฉบับแปลว่า “พระเยซูตรัสกับพวกเขา ‘เราบอกความจริงแก่ท่านว่า เราดำรงอยู่ก่อนอับราฮัมเกิด’” (ผู้แปล)

²¹ อพยพ 3:14 พระเจ้าจึงตรัสกับโมเสสว่า “เราเป็นผู้ซึ่งเราเป็น” แล้วพระองค์ตรัสว่า “ไปบอกชนชาติอิสราเอลดังนี้ว่า ‘พระองค์ผู้ทรงพระนามว่า เราเป็น ทรงใช้ข้าพเจ้ามาหาท่านทั้งหลาย’” (ฉบับมาตรฐาน 2011)

8.58 การตีความหมายเช่นนี้ก็เป็นปัญหาด้วย เพราะคำว่า “เราเป็น” ในยอห์น 8:58 จริง ๆ แล้วไม่ได้เป็นการอ้างอิงถึงอพยพ 3:14 ตามที่ได้อธิบายไว้ก่อนหน้านี้ นี่คือข้อความภาษากรีกของอพยพ 3:14

καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς Μωϋσῃν ἐγὼ εἰμι ὁ ὢν καὶ εἶπεν οὕτως ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς
Ισραὴλ ὁ ὢν ἀπέσταλκέν με πρὸς ὑμῖς (Exodus 3:14)

พระเจ้าตรัสกับโมเสสว่า “เราเป็นผู้ซึ่งเราเป็น” พระองค์ตรัสต่อว่า “ดังนั้นจงไปบอกชนอิสราเอลว่า ‘พระองค์ผู้ทรงพระนามว่าเราเป็น ได้ทรงส่งข้าพเจ้ามาหาพวกท่าน’” (อพยพ 3:14 ฉบับ NRSV)

เราจะสังเกตเห็นคำที่ขีดเส้นใต้ “ἐγὼ εἰμι” (“เราเป็น”) ในอพยพ 3:14 มีบางอย่างในอพยพ 3:14 ที่ขาดหายไปอย่างเด่นชัดในยอห์น 8:58 ก็คือสองคำนี้ “ὁ ὢν” ที่เห็นเป็นเส้นซ้อน คำกล่าวว่า “เราเป็นผู้ซึ่งเราเป็น” ตรงกับ “ἐγὼ εἰμι ὁ ὢν” (“เราเป็นผู้ที่เป็นอยู่”) คำกล่าวนี้ไม่ได้มีแค่ “เราเป็น” แต่มีว่า “เราเป็นอย่างที่เราเป็น” หรือ “เราเป็นผู้ที่เป็นอยู่” ส่วน “เราเป็น” ในยอห์น 8:58 นั้นไม่ใช่พระนามของพระยาห์เวห์ แต่เป็นแค่ส่วนแรกของ “เราเป็นผู้ที่เราเป็น” และไม่ใช่ส่วนที่สองที่สำคัญเป็นพิเศษ ที่จริง “เราเป็นผู้ซึ่งเราเป็น” นั้นไม่ใช่คำแปลถูกต้องด้วยซ้ำ หากคุณไม่รู้ภาษาฮีบรูมากนัก คุณสามารถดูคำแปลอย่างอื่นที่อยู่ตรงขอบข้างของพระคัมภีร์ภาษาอังกฤษของคุณ สำหรับคำแปลทางเลือกอื่น คำแปลภาษาฮีบรูที่ดีกว่าก็คือ “เราจะเป็นอย่างที่เราจะเป็น” ซึ่งกล่าวว่า “ไม่มีใครจะมากำหนดเรา เรากำหนดทุกสิ่ง” นี่คือความหมายที่อยู่เบื้องหลังคำแปลภาษากรีกของคำว่า “ὁ ὢν” (ผู้ที่เป็นอยู่)

พระยาห์เวห์ทรงเป็นผู้ที่กำลังตรัสผ่านพระเยซูในยอห์น 8:58 ใช่ไหม? มันเป็นไปได้แต่ก็ไม่แน่ เพราะถ้าเป็นเช่นนั้น คำกล่าวของพระยาห์เวห์ที่พระองค์มาก่อนอับราฮัมก็ไม่น่าประทับใจ เพราะอับราฮัมไม่ได้อยู่ย้อนไปถึงช่วงประวัติศาสตร์ของการทรงสร้าง อะไรคือความเป็นไปได้อย่างอื่น? ให้เราดูบริบทของยอห์น 8:53-58

⁵³ท่านเป็นใหญ่กว่าอับราฮัมบิดาของเราหรือ? อับราฮัมตายไปแล้วและพวกผู้เผยพระวจนะก็เช่นกัน แล้วท่านคิดว่าตัวเองเป็นใคร?” ⁵⁴พระเยซูได้ตรัสตอบว่า “ถ้าหากเราให้เกียรติตัวเอง เกียรติของเราก็ไม่มีความหมาย พระบิดาของเรา ผู้ที่พวกท่านกล่าวว่า⁵⁵เป็นพระเจ้าของท่านคือผู้ทรงให้เกียรติเรา ⁵⁵แม้ว่าพวกท่านไม่รู้จักพระองค์ แต่เรารู้จักพระองค์ ถ้าเรากล่าวว่าเราไม่รู้จักพระองค์ เราก็คือคนมุสาเหมือนท่าน แต่นี้เรารู้จักพระองค์และทำตามพระดำรัสของพระองค์ ⁵⁶อับราฮัมบิดาของพวกท่านชื่นชมยินดีเมื่อคิดว่าจะได้เห็นวันของเรา และเมื่อเห็นแล้วก็มี ความยินดี” ⁵⁷พวกยิวจึงทูลพระองค์ว่า “ท่านอายุยังไม่ถึงห้าสิบปี แล้วท่านเคยเห็นอับราฮัมหรือ?”

⁵⁸พระเยซูตรัสตอบว่า “เราบอกความจริงกับท่านว่า ก่อนอับราฮัมเกิด เราเป็น” (ยอห์น 8:53-58 ฉบับ NIV)

มีคำถามว่าใครเป็นใหญ่กว่ากัน พระเยซูหรืออับราฮัม คนที่เป็นใหญ่มักจะน่าจะเป็นอับราฮัมผู้เป็นบิดาของชนชาติยิวที่ตายไปเช่นเดียวกับบรรดาผู้เผยพระวจนะหรือไม่? (ชาวยิวกำลังหยิบยกเรื่องการตายของอับราฮัมเพื่อตอบสิ่งที่พระเยซูตรัสในข้อ 51 ที่ว่า “ถ้าผู้ใดประพฤติตามคำของเรา ผู้นั้นจะไม่พบกับความตายเลย”

จงสังเกตการกล่าวซ้ำๆ ของคำว่า “ให้เกียรติ” หรือ “เกียรติ” หรือ “ทรงให้เกียรติ” (ที่ขีดเส้นใต้ข้างบน) เรื่องนี้เกี่ยวข้องกับประเด็นว่าใครเป็นใหญ่กว่ากัน พระเยซูตรัสว่าถ้าพระองค์ให้เกียรติพระองค์เอง เกียรติของพระองค์ก็ไม่มีความหมาย แต่พระเยซูทรงเป็นใหญ่กว่าอับราฮัมก็เพราะว่าพระบิดาได้ทรงให้เกียรติพระเยซู

ยังมีประเด็นของอายุอีกด้วย ถ้าพระเยซู “ยังอายุไม่ถึงห้าสิบปี” พระองค์ก็ไม่อาจมาก่อนอับราฮัม นี่จะเป็นประเด็นของการมาก่อนในเรื่องของช่วงเวลาหรือว่าจะเป็นประเด็นของสถานภาพไหม? จะพูดให้ง่ายก็คือ นี่เป็นประเด็นว่าใครมาก่อนหรือว่าเป็นประเด็นว่าใครเป็นใหญ่กว่ากัน? และการมาก่อนนี้จะทำให้คนนั้นเป็นใหญ่กว่าไหม?

ถ้าพระเยซูมาก่อนอับราฮัมในแง่ของกาลเวลา นั่นก็จะหมายความว่าพระองค์ทรงดำรงอยู่ก่อน แต่นี่เป็นการถกเถียงเกี่ยวกับการดำรงอยู่ก่อนไหม? ไม่มีหลักฐานในเรื่องนั้นจากพระคัมภีร์ตอนนี้ แม้แต่จากคำกล่าวว่า “ก่อนอับราฮัมเกิด เราเป็น” เพราะหาก “เราเป็น” มีการใช้พิสูจน์ความเป็นพระเจ้าของพระเยซู ก็จะได้พิสูจน์ว่าพระเยซูเป็นพระองค์ที่สองในตรีเอกานุภาพ แต่จะพิสูจน์ว่าเป็นพระองค์แรกในตรีเอกานุภาพ²² ถ้าคุณจะโต้แย้งว่า “เราเป็น” อ้างถึงอพยพ 3:14 สิ่งที่คุณจะพิสูจน์ได้ก็คือ พระเยซูคือพระยาห์เวห์ ซึ่งไม่ใช่ข้อสรุปที่บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพหวังจะได้รับทันทีที่ผมหันคมดาบอันแหลมคมของพระวิญญาณเข้าหาคำโต้แย้งของผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ เขาก็ต้องยอมจำนนกับมุมมองของเขา เพราะมีเพียงสิ่งเดียวที่เขาจะสามารถพิสูจน์ได้จากข้อความนี้ก็คือ พระเยซูคือพระยาห์เวห์ คุณจะไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าพระเยซูเป็นพระเจ้าพระองค์ที่สองในตรีเอกานุภาพที่ดำรงอยู่ก่อน เพราะไม่มีอะไรในข้อความนี้ที่จะพิสูจน์ได้เช่นนั้น มันไม่ได้พิสูจน์ว่าพระเยซูเป็นพระยาห์เวห์ หรือไม่ได้พิสูจน์อะไรเลยเกี่ยวกับความเป็นพระเจ้าของพระเยซู

แล้วมีทางเลือกอะไรอีก? ทางเลือกง่ายๆ มีอย่างนี้ว่า พระเยซูทรงเป็นใหญ่กว่าอับราฮัม สิ่งนี้จะช่วยผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพให้พ้นจากภาวะลำบากที่จะสรุปว่าพระเยซูคือพระยาห์เวห์ แต่การตีความหมายพระคัมภีร์ตอนนี้ไม่ว่าจะทางใด ก็ไม่ช่วยการโต้เถียงของผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพเลย ไม่

²² “the second person, the first person” ในความหมายของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ (ผู้แปล)

ว่าคุณจะเลือกทางใด ก็ยังคงต้องยอมจำนนอยู่ดีเพราะจนมุม มันเปล่าประโยชน์ที่จะอ้างข้อนี้เพราะมันไม่ได้พิสูจน์ให้ความเชื่อในตรีเอกานุภาพไม่ว่าจะทางใด

ในเรื่องการมาก่อนของพระเยซู ยอห์นผู้ให้บัพติศมาพูดถึงพระเยซูว่า “พระองค์ผู้จะเสด็จมาภายหลังข้าพเจ้า ทรงเหนือกว่าข้าพเจ้า เพราะว่าพระองค์ทรงมาก่อนข้าพเจ้า” (ยอห์น 1:15 ฉบับ NIV) พระเยซูทรงมาก่อนยอห์นผู้ให้บัพติศมาโดยจากการยอมรับของยอห์นเอง แต่นั่นจะเป็นไปได้อย่างไรถ้าพระเยซูทรงบังเกิดที่หลังยอห์น? นั่นเป็นไปได้ในทางกาย นี่จึงไม่ใช่ปัญหาของการดำรงอยู่ก่อน แต่เป็นปัญหาของการจัดอันดับ ดังที่ระบุเอาไว้จากการแปลข้อนี้ของฉบับต่างๆว่า “เหนือกว่าข้าพเจ้า” (ฉบับ NIV) หรือ “อันดับนำหน้าข้าพเจ้า” (ฉบับ CJB, NRSV) หรือ “อันดับก่อนหน้าข้าพเจ้า” (ฉบับ ESV) หรือ “ลำดับสูงกว่าข้าพเจ้า” (ฉบับ NASB)

ในข้อ 30 ยอห์นผู้ให้บัพติศมากล่าวทำนองเดียวกันว่า “จะมีผู้หนึ่งมาภายหลังข้าพเจ้าที่อันดับนำหน้าข้าพเจ้า เพราะว่าผู้นั้นมาก่อนข้าพเจ้า” (ยอห์น 1:30 ฉบับ NRSV) นี่เป็นเรื่องของความ เป็นใหญ่กว่า ไม่ใช่เรื่องของกาลเวลาและลำดับเวลา แต่ถึงแม้จะเข้าใจว่าเป็นเรื่องลำดับเวลา มันก็ ยังสมเหตุสมผล ถ้าเราจำได้ว่าพระเยซูคือผู้ที่พระยาห์เวห์มาสถิตอยู่ภายใน

พระเยซูทรงเป็นใหญ่กว่าโยนาห์ (มัทธิว 12:41; ลูกา 11:32) และทรงเป็นใหญ่กว่าซาโลมอน (มัทธิว 12:42; ลูกา 11:31) นี่ไม่ได้เป็นเรื่องของการดำรงอยู่ก่อน แต่เป็นเรื่องของความเป็นใหญ่ พระเยซูยังทรงเป็นใหญ่กว่าโมเสสด้วย “เพราะธรรมบัญญัติประทานมาทางโมเสส ส่วนพระคุณและความจริงนั้นมาทางพระเยซูคริสต์” (ยอห์น 1:17 ฉบับ NIV)

พระองค์ทรงอยู่ในรูปกายของพระเจ้า

ตอนนี้เราจะดูฟีลิปปีบทที่ 2 โดยมุ่งไปที่ข้อ 6 ถึงข้อ 11 ซึ่งเป็นป้อมปราการสำคัญของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ

ผู้ที่แม้จะอยู่ในรูปกายของพระเจ้า²³ แต่พระองค์ก็ไม่ได้ทรงยึดฉวยที่จะเท่าเทียมกับพระเจ้า⁷ แต่กลับทำให้ตัวพระองค์เองหมดความสำคัญ โดยอยู่ในรูปกายของทาสรับใช้²⁴ และทรงถูกสร้างให้เหมือนกับมนุษย์⁸ และเมื่อทรงปรากฏในรูปลักษณะของมนุษย์นั้น พระองค์ก็ทรงถ่อมพระองค์ลงโดยการยอมเชื่อฟังจนถึงความตาย แม้แต่ความตายบนกางเขน⁹ ดังนั้นพระเจ้าจึง

²³ ฉบับภาษาไทยแปลว่า “ผู้ทรงสภาพเป็นพระเจ้า” (ฉบับมาตรฐาน 2011) และ “พระองค์ผู้ทรงอยู่ในสภาพของพระเจ้า” (ฉบับไทยคิงเจมส์) และ “ผู้ทรงสภาพ*พระเจ้า” หรือ *เป็นเหมือน*พระเจ้า (ฉบับบอมบรอมร่วมสมัย) - ผู้แปล

²⁴ หรือ “ทรงรับสภาพทาส”

ได้ทรงยกพระองค์ขึ้นสูง และได้ประทานพระนามเหนือทุกนามแก่พระองค์ ¹⁰ เพื่อว่าโดยพระนามของพระเยซูนั้น ทุกเข้าในสวรรค์ และบนพื้นโลก และได้พื้นโลกจะคุกลงกราบ ¹¹ และเพื่อทุกสิ่งจะยอมรับว่าพระเยซูคริสต์ทรงเป็นองค์ผู้เป็นเจ้า เพื่อถวายพระเกียรติแด่พระเจ้าพระบิดา (ฟิลิปปี 2: 6-11 ฉบับ NASB)

⁶ οὐς ἐν μορφῇ θεοῦ ἀρχῶν οὐκ ἄρπαγμον ἡγήσατο τὸ εἶναι ἴσα θεῷ, ⁷ ἀλλὰ ἑαυτὸν ἐκένωσεν μορφῇ δουλοῦ λαβῶν, ἐν ὁμοιωματι ἀνθρώπων γενόμενος· καὶ ὁμοιωθεὶς ὡς ἄνθρωπος ⁸ ἑταπείνωσεν ἑαυτὸν γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ. ⁹ διὸ καὶ ὁ θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσεν καὶ ἐχαρίσατο αὐτῷ τὸ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πάν ὄνομα, ¹⁰ ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πάν γόνοι κάμψῃ ἑποικνωμένον καὶ ἐπειγόμενον καὶ καταχθονίων ¹¹ καὶ πάντα γλῶσσαι ἐξομολογήσῃται ὅτι κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς δόξαν τοῦ πατρὸς.

การตีความพระคัมภีร์ตอนนี้ของผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพนั้นพระเยซูทรงเป็นพระเจ้า ก็เพราะว่าพระองค์ทรงอยู่ใน “รูปลักษณะของพระเจ้า” ปัญหาเกี่ยวกับความเข้าใจของผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพในเรื่อง “รูปกายของพระเจ้า” นั้นเป็นเรื่องใหญ่มากจนมีหนังสือบางเล่มเขียนถึงปัญหานี้โดยเฉพาะอะไรคือปัญหา? คุณจะไม่พบสิ่งที่เรียกว่า “รูปกายของพระเจ้า” ที่ไหนอีกในพระคัมภีร์ หรือที่พระเจ้าทรงมีรูปกาย (μορφή, *morphē*) พระเจ้าทรงไม่มีรูปกาย ฉะนั้นเราจึงมีปัญหาดังแต่แรก ถ้าพระเจ้าไม่มีรูปกายและพระเยซูมีรูปกายของพระเจ้า แล้วเราจะไปต่อจากตรงนี้อย่างไร? เมื่อยังเป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ เรามักจะมองข้ามปัญหานี้ไป ถ้าฟิลิปปี 2:6 กล่าวถึงพระเยซูว่าเป็นพระเจ้า เรา ก็จะเจอปัญหาใหญ่ หรือไม่เช่นนั้นปัญหาก็คจะหมดไป

“รูปกาย” เป็นคำสำคัญในพระคัมภีร์ตอนที่เห็นจากคำพูดเช่น “รูปกายของพระเจ้า” และ “รูปกายของทาสรับใช้” ในทั้งสองกรณีนี้ใช้คำว่า “μορφή” (*morphē*) คำเดียวกัน (ดูคำที่ขีดเส้นใต้สองคำแรกข้างบน) หากต้องการดูว่าคำนี้หมายความว่าอย่างไร ก็เพียงค้นดูคำ “μορφή” (*morphē*) ในพจนานุกรม ซึ่งคุณสามารถทำได้ง่าย ๆ ในโปรแกรมไบเบิลเวิร์คส์

คำว่า “μορφή” (*morphē*, รูปกาย) มีอยู่ในภาษาอังกฤษ เช่น ในคำว่า “metamorphosis” คำนำหน้าว่า “meta” นั้นมีความหมายหลัก ๆ ว่า “เปลี่ยน” ในขณะที่ “morphosis” มาจากคำ “μορφή” (*morphē*, รูปกาย) ฉะนั้นจึงเป็นการเปลี่ยนรูป ตัวอย่างเช่น เราจะพูดว่าดักแด้ได้เปลี่ยนรูปกายหรือเปลี่ยนไปเป็นผีเสื้อ รูปลักษณะภายนอกได้เปลี่ยนไป ทั้งที่ภายในมันยังคงเป็นแมลงตัวเดิม

ตอนเด็ก ๆ ผมเคยเลี้ยงตัวหนอนไหม หลังจากผ่านระยะของการกินใบหม่อนแล้ว ตัวหนอนจะสานใยห่อหุ้มเป็นรังไหมอยู่ที่มุมกล่องและอาศัยอยู่ข้างในนั้น ต่อมาจะมีตัวผีเสื้อไหมออกมาจากรังไหมแล้วก็วางไข่หนอนรุ่นต่อไป และเราจะได้เส้นไหมจากรังไหม มีการเปลี่ยนร่างจากหนอนสีขาวมาเป็นแมลงเม่า เป็นการเปลี่ยนรูปกายทั้ง ๆ ที่ข้างในเป็นแมลงตัวเดียวกัน

เราจะเห็นจากพจนานุกรมภาษากรีกเล่มใดก็ได้ว่า “รูปร่าง” จะเกี่ยวกับรูปลักษณ์ภายนอก ไม่ใช่แก่นแท้ภายใน พระเยซูทรงมีรูปร่างภายนอกของพระเจ้า แต่พระเจ้าไม่มีรูปร่างภายนอกโดยมีข้อยกเว้นที่สำคัญอย่างหนึ่งก็คือ จะปรากฏให้เห็นโดยรูปร่าง หรือรูปเหมือนของพระเจ้าในมนุษย์ เราเห็นมาก่อนว่ารูปร่างและรูปเหมือนนั้นเป็นความคิดที่เกี่ยวข้องกัน ที่ไหนที่มีรูปเหมือนก็ต้องมีรูปร่าง ที่ไหนที่มีรูปร่างก็ต้องมีรูปเหมือน ทั้งสองมีแนวคิดที่เหมือนกัน ดังนั้นพระคัมภีร์ตอนนี้อยู่ในฟิลิปปีบทที่ 2 ซึ่งพูดถึงรูปร่างของพระเจ้า ก็กำลังพูดถึงรูปเหมือน หรือพระฉายาของพระเจ้าด้วย

มีพระเจ้าเพียงองค์เดียวในพระคัมภีร์ และพระองค์คือพระยาห์เวห์ ซึ่งหมายความว่า “รูปร่างของพระเจ้า” ก็คือ “รูปร่างของพระยาห์เวห์” จงสังเกตดูสิ่งที่เกิดขึ้นกับสถานะที่น่าสลดใจของผู้ที่เชื่อในตรีเอกานุภาพ ที่น่าสลดใจเพราะไม่ว่าพวกเขาจะหันไปทางไหนจะซ้ายหรือขวา พวกเขาก็ถูกคมของดาบสองคมอยู่ดี พวกเขากลับไปทางนี้ก็จะถูกคมของด้านนี้ พวกเขากลับไปอีกทางก็ถูกคมของอีกด้าน ถ้าพวกเขาจะสามารถพิสูจน์อะไรเกี่ยวกับความเป็นพระเจ้าของพระเยซูสิ่งที่พิสูจน์ได้ ก็จะเป็นว่าพระเยซูคือพระยาห์เวห์เอง เพราะพระคัมภีร์ตอนนี้อยู่ไม่ได้พูดถึงพระองค์ที่สองที่เป็นพระเจ้าแต่อย่างใด ถ้าพวกเขาจะโต้แย้งว่ารูปร่างไม่ได้หมายถึงรูปเหมือน แต่หมายถึงแก่นแท้ข้างใน พวกเขาก็เจอปัญหาที่ว่าพระเยซูก็ต้องเป็นพระยาห์เวห์

คุณไม่มีทางจะหนีพ้นจากพระยาห์เวห์ไปได้ คุณหันไปทางนี้คุณก็เจอพระยาห์เวห์ คุณหันไปอีกทางคุณก็เจอพระยาห์เวห์ ยิ่งกว่านั้น ในพระคัมภีร์ใหม่ก็มีพระเจ้าเพียงองค์เดียวเท่านั้น ความเป็นไปได้ที่มีหลายพระองค์เป็นพระเจ้า ซึ่งเป็นแนวคิดในทางปรัชญาที่รับมาจากความคิดของคนต่างชาติและความคิดที่เชื่อในพระเจ้าหลายองค์นั้นไม่มีอยู่ในพระคัมภีร์ใหม่ มันเป็นความคิดที่นำเข้ามาในศตวรรษที่สิบเก้าเพราะมันไม่ได้มีอยู่ในคัมภีร์

ปัญหาต่อมาเกี่ยวกับข้อโต้แย้งของความเชื่อในตรีเอกานุภาพก็คือว่า ถ้าพระเยซูเป็นพระเจ้าหรือเท่าเทียมกับพระเจ้า พระเยซูก็ไม่จำเป็นต้องถือว่าการเท่าเทียมกับพระเจ้าเป็นสิ่งที่จะต้องยึดถือนำไว้ (ἀρπαγμός, *harpagmos*, กำลังยึดไว้อยู่ หรือการยึดครอง)

ตรงนี้มีความเป็นไปได้ที่สมเหตุสมผลอยู่เพียงสองอย่างเท่านั้น คือพระเยซูทรงเป็นพระเจ้าหรือพระองค์ไม่ได้เป็น ถ้าพระองค์เป็นพระเจ้า พระองค์ก็ไม่จำเป็นต้องยึดความเท่าเทียมกับพระเจ้าไว้ เพราะคุณจะไม่ยึดไว้ก็เมื่อสิ่งนั้นไม่ใช่ของของคุณเอง ถ้ามันเป็นของคุณอยู่แล้ว คุณก็ไม่จำเป็นต้องยึดไว้ มีเพียงสิ่งเดียวที่คุณจะทำก็คือถือครองสิ่งที่คุณมีไว้ต่อไป คุณจะยึดมันไว้ หรือว่าคุณจะถือครองไว้ต่อไป ถ้าพระเยซูเป็นพระเจ้า พระองค์ก็แค่ถือครองความเป็นพระเจ้าของพระองค์ไว้เท่านั้น และปัญหาของการยึดถือไว้ก็ไม่เกี่ยวข้อง

พระคัมภีร์ยิวฉบับสมบูรณ²⁵กล่าวว่าพระคริสต์ “ไม่ได้ถือว่าความเท่าเทียมกับพระเจ้าเป็นสิ่งที่จะยึดครองไว้” ถ้าพระเยซูทรงเท่าเทียมกับพระเจ้า พระองค์ก็ไม่จำเป็นต้อง “ยึดไว้”

แต่ถ้าเราดูข้อนี้จากมุมมองของความเชื่อว่าพระเจามีเพียงองค์เดียว (ที่พระเยซูไม่ใช่พระเจ้า) ทุกอย่างก็เข้าใจได้ แม้ว่าพระองค์จะอยู่ในรูปร่างกายของพระเจ้า พระองค์ก็ไม่เคยถือว่าความเท่าเทียมกับพระเจ้าเป็นสิ่งที่จะยึดฉวยไว้ การยึดฉวยเอาสิ่งที่ไม่ใช่ของคุณถือเป็นการผิดพลาดอย่างชัดเจนของอาดัม

เปาโลกล่าวต่อไปว่าพระคริสต์ “ทรงทำให้ตัวพระองค์เองไม่เหลืออะไร”²⁶ (ฟิลิปปี 2:7) ไม่มีใครที่สามารถจะทำให้ตัวเองไม่เหลืออะไรในทางกายภาพตามจริงได้ ดังนั้นตรงนี้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่เราจะต้องทำความเข้าใจบทกวี (เนื่องจากคนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจบทกวี) บทกวีเป็นวิธีพูดถึงบางสิ่งที่เห็นได้ชัดเจนและจับใจ “พระองค์ทรงทำให้ตัวพระองค์เองไม่เหลืออะไร” หมายความว่าพระองค์ไม่เลือกสนใจตัวพระองค์เอง และทำให้ตัวพระองค์เองไม่เหลืออะไรในแง่ของผลประโยชน์ของพระองค์เอง มันหมายถึงการทิ้งตัวตนของคนนั่นเอง เป็นการประหารตัวเองให้ตาย พระเยซูทรงลดพระองค์เองลงจนไม่เหลืออะไร จนเป็นศูนย์ ให้จำไว้ว่าพระคัมภีร์ตอนทั้งหมดนี้เป็นบทกวี ถ้าคุณจะใช้การที่ไม่เหลืออะไรนี้แบบตรงตามคำ คุณก็จะได้ความคิดเขลาๆว่า คนคนหนึ่งกำลังดึงทั้งสิ่งต่างๆออกจากร่างกายของเขาเอง

พระคัมภีร์ทั้งตอนนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับรูปร่างกาย ถ้าคุณไม่เห็นสิ่งนี้ คุณจะพลาดจุดสำคัญของพระคัมภีร์ตอนนี้ จงสังเกตคำที่ขีดเส้นใต้ต่อไปนี้

“ผู้ที่แม้จะอยู่ในรูปร่างกายของพระเจ้า²⁷ แต่พระองค์ก็ไม่ได้ทรงยึดฉวยที่จะเท่าเทียมกับพระเจ้า”⁷ แต่กลับทำให้ตัวพระองค์เองหมดความสำคัญ โดยอยู่ในรูปร่างกายของทาสรับใช้ และทรงถูกสร้างให้เหมือนกับมนุษย์⁸ และเมื่อทรงปรากฏในแบบที่มองเห็นว่าเป็นมนุษย์คนหนึ่ง พระองค์ก็ทรงถ่อมพระองค์ลงโดยการยอมเชื่อฟังจนถึงความตาย แม้แต่ความตายบนกางเขน (ฟิลิปปี 2:6-8 ฉบับ NASB)

⁶ ὅς ἐν μορφῇ θεοῦ ὑπάρχων οὐχ ἀρπαγμὸν ἡγήσατο τὸ εἶναι ἰσὰ θεῷ, ⁷ ἀλλὰ ἐαυτὸν ἐκένωσεν μορφῇ δοῦλου λαβών, ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος· καὶ σχήματι ἐβρεθείς ὡς ἄνθρωπος ⁸ ἐταπείνωσεν ἐαυτὸν γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ.

²⁵ Complete Jewish Bible

²⁶ emptied himself; ฉบับ 1971, ฉบับมาตรฐาน 2011, ฉบับอมตธรรมร่วมสมัยแปลคล้ายๆกันว่า “แต่ทรงสละพระองค์เอง”, ฉบับไทยคิงเจมส์แปลว่า “แต่ได้ทรงกระทำพระองค์เองให้ไม่มีชื่อเสียงใดๆ” (ผู้แปล)

²⁷ ฉบับภาษาไทยแปลว่า “ผู้ทรงสภาพเป็นพระเจ้า” (ฉบับมาตรฐาน 2011) และ “พระองค์ผู้ทรงอยู่ในสภาพของพระเจ้า” (ฉบับไทยคิงเจมส์) และ “ผู้ทรงสภาพ*พระเจ้า” หรือ *เป็นเหมือน*พระเจ้า (ฉบับอมตธรรมร่วมสมัย) – ผู้แปล

เปาโลใช้คำซ้ำๆ ที่มีแนวคิดของรูปว่า “รูปร่าง”, “ความเหมือน” และ “รูปลักษณะ”²⁸ มีการใช้คำภาษากรีกสามคำที่ต่างกันในที่นี้ (μορφή, ὁμοίωμα, σχῆμα) ในสี่ตัวอย่าง ซึ่งทั้งหมดเกี่ยวข้องกับการแสดงออกภายนอก เปาโลกำลังเน้นสิ่งที่มองเห็นได้หรือสิ่งที่เห็นภายนอกมากกว่าแก่นแท้ภายใน

รูปเหมือนทำให้เห็นอะไรบางอย่าง การอยู่ “ในรูปร่างของพระเจ้า” ไม่ได้หมายความว่าพระเยซูจะทรงเป็นพระเจ้า มากไปกว่า “ทรงปรากฏพระองค์ในแบบที่มองเห็นว่าเป็นมนุษย์คนหนึ่ง” นั้นหมายความว่าพระองค์ทรงเป็นมนุษย์ ใจความสำคัญโดยรวมของพระคัมภีร์ตอนนี้ก็คือ มีบางสิ่งที่ทำให้มนุษย์และจักรวาลมองเห็นได้ นั่นก็คือความเป็นมนุษย์ของพระเยซู และพระองค์มีความเหมือนกับพระเจ้าที่ทรงเป็นรูปเหมือน หรือพระฉายาของพระเจ้า อันที่จริงคำกรีกสามคำที่กล่าวมานี้ (ในสี่ตัวอย่าง) ทั้งหมดมีความหมายพื้นฐานเหมือนกันว่า รูปร่าง รูปร่าง หรือรูปลักษณะภายนอก

ก่อนหน้านี้ในฟิลิปปีบทที่ 2 ข้อ 5 เปาโลกล่าวว่า “จงมีท่าทีแบบนี้ในพวกท่าน ซึ่งมีในพระเยซูคริสต์ด้วย” (ฉบับ NASB) เปาโลกำลังร้องขอให้พี่น้องชาวฟิลิปปีมีท่าทีของพระคริสต์ และให้ท่าทีนี้ปรากฏให้เห็นในการประพฤติตัวภายนอกของพวกเขา เหมือนกับที่มองเห็นได้ในพระคริสต์ในสิ่งต่างๆ ที่พระองค์ได้ทรงกระทำ แม้เมื่อพระองค์ทรงสิ้นพระชนม์บนไม้กางเขน พระคริสต์ผู้เป็นรูปเหมือนที่แท้จริงของพระเจ้า เป็นแบบอย่างให้เราเห็นและทำตาม ดังนั้นพระคัมภีร์ตอนนี้จึงไม่ได้มีไว้เพื่อให้อดเถียงกันทางศาสนศาสตร์เกี่ยวกับความเป็นพระเจ้าของพระคริสต์อย่างที่คุณเชื่อในตรีเอกานุภาพทำให้เป็น แต่เป็นการร้องขอในทางปฏิบัติเกี่ยวกับชีวิตฝ่ายวิญญาณ แรงจูงใจภายใน และพฤติกรรมภายนอกในฐานะที่เป็นผู้ติดตามพระคริสต์ แต่ในความเชื่อตรีเอกานุภาพนั้น เราได้เปลี่ยนพระคัมภีร์ตอนนี้ให้เป็นเรื่องศาสนศาสตร์เกี่ยวกับความเป็นพระเจ้าของพระคริสต์ ซึ่งทำให้ผิดไปจากจุดมุ่งหมายทั้งหมดของพระคัมภีร์ตอนนี้ไปโดยสิ้นเชิง

พระนามเหนือทุกนาม

ในข้อ 9 เปาโลกล่าวว่า

“เพราะฉะนั้นพระเจ้าจึงได้ทรงยกพระองค์ขึ้นสูงสุด และได้ประทานพระนามนั้นที่เหนือทุกนามแก่พระองค์” (ฉบับ NIV)

²⁸ “form”, “likeness”, “appearance”

ὁ δὲ καὶ ὁ θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσεν καὶ ἔχαρισάτο αὐτῷ τὸ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πάντων ὀνομάτων, (ฉบับ UBS)

ในการเป็นนักตีความนั้น เราจะต้องไม่ตรวจสอบจากฉบับภาษากรีกเพียงฉบับเดียว แต่จะตรวจสอบจากหลายฉบับ ในข้อนี้บางฉบับจะพูดถึง “พระนามนั้น” (the name ที่มีคำนำหน้านามที่ชี้เฉพาะ) ในขณะที่ฉบับอื่นๆพูดถึงแค่ “พระนาม” (name) เฉยๆ โดยไม่มีคำนำหน้านามที่ชี้เฉพาะ ข้อความภาษากรีกที่เห็นตรงนี้จากฉบับของสหสมาคมพระคริสตธรรม²⁹จะมีคำ “พระนามนั้น” (the name) ที่ขีดเส้นใต้ไว้ (τὸ ὄνομα) แต่ควรจำไว้ว่า ฉบับของสหสมาคมพระคริสตธรรมนั้นเลือกใช้ข้อความ นั่นก็คือ บรรดาผู้เรียบเรียงได้เลือกข้อความให้คุณ คุณยังคงต้องดูความแตกต่างของฉบับอื่นๆ ไม่เช่นนั้นคุณอาจพลาดสิ่งสำคัญบางอย่างไป ถ้าคุณสังเกตดูคำอธิบายด้วยบทของฉบับสหสมาคมพระคริสตธรรม คุณจะเห็นว่าข้อความภาษากรีกจำนวนมากไม่มีคำนำหน้านามที่ชี้เฉพาะ (the) ซึ่งหมายความว่าสามารถจะแปลคำนี้ว่า “นามหนึ่ง” (a name) หรือ “นามนั้น” (the name) บรรดาผู้เรียบเรียงได้เลือก “พระนามนั้น” (the name) แต่ไม่ได้ระบุว่าพระนามนั้นคืออะไร

พระคัมภีร์ตอนที่เหมือนกับข้อนี้ในพระคัมภีร์เดิมอยู่ในสดุดี 89:27 ที่กล่าวว่า “เราจะตั้งเขาให้เป็นบุตรหัวปีของเราด้วย ให้เขาได้รับการยกย่องสูงสุดในหมู่กษัตริย์ของแผ่นดินโลก (ฉบับ NIV) หรือ “และเราจะให้เขาเป็นบุตรหัวปี สูงที่สุดในบรรดากษัตริย์แห่งแผ่นดินโลก” (ฉบับ ESV)

พระคัมภีร์ตอนที่เหมือนกันในพระคัมภีร์เดิมมีความสำคัญเพราะอาจบ่งชี้ว่าพระคัมภีร์ใหม่ตอนที่พิจารณาอยู่นี้กำลังเติมเต็มบางสิ่งในพระคัมภีร์เดิม ในสดุดี 89:27 นี้พระเจ้ากำลังยกผู้หนึ่งขึ้นสูงสุดในบรรดากษัตริย์ทั้งหลาย ซึ่งหมายความว่าพระนามของพระองค์จะอยู่เหนือพระนามของกษัตริย์ทั้งปวงในโลกเหมือนกันกับ “ประธานพระนามที่เหนือทุกนามแก่พระองค์” (ฟิลิปปี 2:9) คำว่า “บุตรหัวปี” ในสดุดี 89:27 เป็นคำที่ขี้นหูในพระคัมภีร์และใช้กับพระคริสต์ในคำพูดเช่น “เป็นบุตรหัวปีเหนือสรรพสิ่งทั้งปวง” และ “เป็นบุตรหัวปีที่เป็นขึ้นมาจากตาย” (โคโลสี 1:15,18)

ในอิสยาห์ 45:23 พระยาห์เวห์ตรัสว่า “ทุกเข่าจะกราบลงต่อเรา ทุกล้นจะปฏิญาณต่อเรา” (ฉบับ NIV) เราเห็นรูปแบบที่น่าทึ่งซึ่งถ้อยคำที่ใช้กับพระยาห์เวห์ตรงนี้ก็ใช้กับพระเยซูในฟิลิปปี 2:9 สิ่งนี้พิสูจน์ว่าพระเยซูทรงเป็นพระเจ้าไหม? ถ้าจะพิสูจน์มันก็เพียงแค่พิสูจน์ว่าพระเยซูคือพระยาห์เวห์ และไม่ใช่พระองค์ที่สองในตรีเอกานุภาพ ตรงนี้เราเห็นสถานการณ์ที่สับสนกับการพิสูจน์ของผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพ เพราะคุณสามารถพิสูจน์ว่าพระเยซูเป็นพระเจ้าได้ก็ต้องพิสูจน์ว่าพระองค์คือพระยาห์เวห์” เนื่องจากทุกข้อความจะกลับไปหาพระยาห์เวห์ พระคัมภีร์ทั้งหมดเป็นถ้อยคำของ

²⁹ The United Bible Societies (USB)

พระยาห์เวห์ คุณจะไม่สามารถพิสูจน์ให้เห็นว่าเป็นบุคคลอื่นได้ กลวิธีที่เชี่ยวชาญที่สุดของความเชื่อในตรีเอกานุภาพก็คือ การพิสูจน์ให้ได้ว่ามีสามพระองค์จากหนังสือที่พูดถึงพระเจ้าองค์เดียว

คุณเคยแสดงกลด้วยไฟหรือเล่นมายากลกับเด็กๆ ไหม? ผมเคยเล่นกลด้วยไฟโดยทำให้คนมากมายประทับใจ ผมจะบอกพวกเขาว่า “ดิงไฟออกมาใบหนึ่ง” แล้วผมจะบอกให้พวกเขาใส่มันกลับเข้าไป ผมจะสับไฟกองนั้นแล้วดิงไฟใบที่พวกเขาใส่เอาไว้ออกมา และพวกเขาก็อ้าปากค้าง (บางคนอาจรู้จักกลนี้แล้ว) หรือบางทีผมก็ให้ทุกคนดูเหรียญในมือ ผมจะกำมือแล้วแบมือ เหรียญก็หายไปแล้ว! พวกเขาพากันมองหาเหรียญที่หายไป แล้วผมก็แบมืออีกครั้ง และเหรียญก็อยู่ตรงนั้น ฤกษ์สำคัญก็คือการใช้ความสามารถพิเศษตบตาคนอื่น

บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพได้เล่นกลนี้ในการพิสูจน์ให้เห็นว่ามีพระเจ้าสามพระองค์จากพระคัมภีร์ที่กล่าวถึงพระเจ้าเพียงองค์เดียว เราได้เล่นกลนี้กันมานานและได้ทำให้คนจำนวนมากสับสน

ตอนนี้ผมอยากจะบอกกับผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพว่า “นี่เป็นข้อความของคุณ คุณอยากจะทำอะไรกับมันก็เชียว? คุณอยากจะพิสูจน์จริงๆ หรือว่าพระเยซูคือพระยาห์เวห์?” นั่นไม่ใช่สิ่งที่พวกเขาต้องการจะพิสูจน์ แต่ในที่สุดแล้วพวกเขาจะพิสูจน์ได้แบบนั้น เมื่อคุณเห็นอย่างทะลุปรุโปร่งหรือมองออก³⁰ คุณก็จะรู้กลนี้แล้วจะไม่มีใครเล่นกลนี้กับคุณได้อีก ถ้าคุณรู้วิธีทำให้เหรียญหายไปได้ก็จะไม่มีใครหลอกคุณได้ เพราะเหตุที่ผมรู้วิธีการที่ความเชื่อในตรีเอกานุภาพใช้ ผมจึงสามารถมองเห็นได้อย่างทะลุปรุโปร่ง

ท้ายที่สุดเปาโลก็กล่าวในฟิลิปปี 2:11 ว่า “และทุกสิ่งจะยอมรับว่าพระเยซูคริสต์ทรงเป็นองค์ผู้เป็นเจ้า เพื่อเป็นการถวายพระเกียรติแด่พระเจ้าพระบิดา” (ฉบับ NIV) ทุกสิ่งนั้นก็เพื่อ “เป็นการถวายพระเกียรติแด่พระเจ้าพระบิดา” แต่นั่นจะเป็นได้อย่างไรถ้าทุกเข้าไม่ได้คุกลงกราบพระบิดาแต่คุกลงกราบพระเยซู และถ้าทุกสิ่งจะยอมรับว่าพระเยซูเป็นองค์ผู้เป็นเจ้า? คุณจะยอมรับว่าพระเยซูทรงเป็นองค์ผู้เป็นเจ้าเพื่อเป็นการถวายพระเกียรติแด่พระยาห์เวห์อย่างไร? เมื่อยังเป็นผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพเราไม่ได้เดือดร้อนกับข้อนี้ เราเพิกเฉยเพราะเราไม่สามารถทำอะไรกับมันได้ ก็แน่ละพระเกียรติทั้งสิ้นจะต้องเป็นของพระเยซูใช่ไหม? การที่ทุกเข้าจะคุกลงกราบพระเยซูและทุกสิ่งจะยอมรับว่าพระองค์ทรงเป็นองค์ผู้เป็นเจ้านั้น การทำเช่นนั้นจะเป็นการถวายพระเกียรติแด่พระเจ้าพระบิดาอย่างไร? มีทางเดียวเท่านั้นก็คือว่า การคุกลงกราบพระเยซูนั้นคุณก็กำลังคุกลงกราบพระยาห์เวห์ ไม่มีทางอื่นในเรื่องนี้ พระเยซูจะต้องเป็นอย่างใดอย่างหนึ่ง คือเป็นพระยาห์เวห์ (ซึ่งไม่ใช่สิ่งที่ความเชื่อในตรีเอกานุภาพต้องการจะพิสูจน์) หรือไม่พระเยซูก็เป็นรูปเหมือนของพระยาห์เวห์ ซึ่งเป็นสิ่งที่พระคัมภีร์ทั้งตอนนี้นำถึง คือรูปกายและรูปลักษณ์ เมื่อคุณเห็นความสำคัญที่พระเยซูทรง

³⁰ 看破了 (kànpò le) หรือ 看穿了 (kànchuān le)

อยู่ในร่างกาย ในรูปร่าง และในรูปลักษณะของพระเจ้า คุณจะเข้าใจว่า เมื่อคุณคุกลงกราบรูปเหมือนนี้ คุณก็กำลังคุกลงกราบพระยาห์เวห์ผู้ที่พระเยซูทรงเป็นรูปเหมือนของพระองค์

มีบางอย่างที่คล้ายกันในวิวรณ์บทที่ 13 ถ้าคุณกราบบูชารูปของสัตว์ร้าย คุณก็กำลังกราบบูชาตัวของสัตว์ร้าย (อย่างเช่น วิวรณ์ 13:14, 15; วิวรณ์ 20:4) สัตว์ร้ายมีรูปเหมือนที่ทำจากตัวของมัน (เลียนแบบพระยาห์เวห์ผู้ทรงสร้างมนุษย์ตามรูปเหมือนของพระองค์) เพื่อที่ว่าเมื่อคุณกราบบูชารูปของสัตว์ร้าย ก็เท่ากับว่าคุกลงกราบบูชาตัวสัตว์ร้ายนั้น เมื่อเราเห็นว่าพระเยซูทรงเป็นรูปเหมือนของพระยาห์เวห์ เราก็ตอบใจความหมายของการกราบลงต่อหน้ารูปนั้นภายใต้คำสั่งของพระยาห์เวห์ลักษณะของคำสั่งนี้ยังพบในกรณีของสัตว์ร้ายที่สั่งให้คนทั้งหลายที่อยู่ในโลกให้กราบบูชารูปจำลองของสัตว์ร้าย (วิวรณ์ 13:15)³¹ และในกรณีของเนบูคัดเนสซาร์ผู้สั่งให้ทุกคนในจักรวรรดิของพระองค์ กราบนมัสการรูปปฏิมากรที่พระองค์ได้สร้างขึ้น (ดาเนียล 3:6)³²

ด้วยเหตุเพราะพระเยซูทรงเป็นรูปเหมือนของพระยาห์เวห์ ดังนั้นเมื่อกราบลงต่อรูปเหมือนนั้นก็เท่ากับคุกลงกราบลงต่อพระยาห์เวห์ ถ้าคุณทำเช่นนี้ คุณต้องเข้าใจว่าพระเยซูไม่ใช่พระเจ้าแต่ทรงเป็นพระฉายาหรือเป็นรูปเหมือนของพระเจ้า เราสามารถนมัสการพระเยซูได้ถ้าหากเราเข้าใจว่าเราไม่ได้กำลังนมัสการพระองค์ในฐานะที่เป็นพระเจ้า แต่ในฐานะที่ทรงเป็นรูปเหมือนของพระยาห์เวห์เรื่องนี้ไม่เป็นปัญหาเลย แต่เมื่อใดที่คุณบอกว่าพระเยซูคือพระเจ้า คุณก็จะกลายเป็นผู้ไหว้รูปเคารพ

มีบางอย่างที่น่าสนใจเกี่ยวกับการไหว้รูปเคารพก็คือ ไม่มีคนไหว้รูปเคารพคนไหนเลยที่จะคิดว่าเขาเป็นคนไหว้รูปเคารพ ถ้าเขาคิดว่ารูปเคารพไม่ใช่เทพเจ้าหรือไม่สามารถทำอะไรได้ เขาก็คงไม่กราบไหว้มัน เมื่อคุณไปที่วัดเจ็ดง้าวแม่กวนอิม³³ และดูว่าผู้คนเหล่านั้นคิดว่าเจ้าแม่กวนอิมเป็นแค่รูปปั้นและไม่ใช่เจ้าแม่ที่แท้จริงหรือเปล่า คุณคงจะน่วมแน่ถ้าคุณไปบอกว่าเธอเป็นแค่รูปปั้นในทำนองเดียวกัน บรรดาผู้ที่เชื่อในตรีเอกานุภาพก็ไม่เคยคิดว่า พวกเขาเป็นผู้ไหว้รูปเคารพ

ก่อนที่จะไปต่อ ผมมีบางสิ่งที่จะอยากจะพูดถึง คือเมื่อพระคัมภีร์ใหม่ใช้คำเรียก “องค์ผู้เป็นเจ้า” กับพระเยซู นั่นมันไม่ได้หมายถึงพระยาห์เวห์ หรือว่า “อาโดนาย” (วิธีที่ชาวยิวเอ่ยถึงพระยาห์เวห์โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพูด) เราจะเห็นสิ่งนี้ได้ทั้งสองข้อต่อไปนี้ (จากหลายข้อ)

³¹ วิวรณ์ 13:15 “และมันมีอำนาจที่จะให้ลมหายใจแก่รูปสัตว์นั้น เพื่อให้รูปสัตว์ร้ายนั้นทั้งพูดได้ และกระทำให้บรรดาคนที่ไม่ยอมบูชารูปสัตว์ร้ายนั้น ถึงแก่ความตายได้” (ฉบับไทยคิงเจมส์) – ผู้แปล

³² ดาเนียล 3:6 “ผู้ใดไม่กราบนมัสการก็ให้โยนผู้นั้นเข้าไปในเตาที่ไฟลุกอยู่ทันที” (ฉบับมาตรฐาน 2011)

³³ 觀音 (Guānyīn, เจ้าแม่แห่งความเมตตา)

แต่สำหรับพวกเรา มีพระเจ้าองค์เดียวคือพระบิดา ซึ่งทุกสิ่งมาจากพระองค์ และเรามีชีวิตอยู่เพื่อพระองค์ และมีองค์ผู้เป็นเจ้าองค์เดียวคือพระเยซูคริสต์ ทุกสิ่งมีมาโดยทางพระองค์ และเรามีชีวิตอยู่โดยทางพระองค์ (1 โครินธ์ 8:6 ฉบับ NIV)

พระเจ้าทรงทำให้องค์พระผู้เป็นเจ้าเป็นขึ้นจากตายโดยฤทธิ์อำนาจของพระองค์ และพระองค์ก็จะทรงทำให้เราทั้งหลายเป็นขึ้นใหม่ด้วย (1 โครินธ์ 6:14 ฉบับ NIV)

พระคัมภีร์สองตอนนี้เผยให้เห็นความแตกต่างอย่างชัดเจนระหว่าง “พระเจ้า” และ “องค์ผู้เป็นเจ้า” ที่ “องค์ผู้เป็นเจ้า” หมายถึงพระเยซู มีพระเจ้าองค์เดียวและองค์ผู้เป็นเจ้าองค์เดียว และไม่มีอะไรที่นำสืบกับทั้งสองพระองค์ พระคัมภีร์ตอนที่สองก็บอกเราว่า พระเยซูไม่ได้ชุบพระองค์เองให้เป็นขึ้นจากความตาย แม้แต่คำเรียกว่า “องค์ผู้เป็นเจ้า” พระยาห์เวห์ก็เป็นผู้ประทานให้กับพระเยซู และไม่ได้เป็นกรรมสิทธิ์โดยชอบของพระองค์

ยอห์น 1

ให้เรามาดูยอห์น 1:1 ข้อที่รู้จักกันดี การแปลความข้อนี้แบบเชื่อว่ามีพระเจ้าเพียงองค์เดียวนั้นเชื่อได้ เพราะมันอยู่บนรากฐานที่เชื่อได้ของความเชื่อว่าพระเจ้านั้นมีเพียงองค์เดียวตามพระคัมภีร์

ในปฐมกาลพระวาหะคำดำรงอยู่ และพระวาหะคำอยู่กับพระเจ้า และพระวาหะคำเป็นพระเจ้า

In the beginning was the Word, and the Word was with God, and the Word was God.

Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν θεόν, καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος.

ไม่ว่าคำขึ้นต้นของยอห์นจะเป็นบทกวีหรือไม่ ก็ไม่ต่างอะไรกับคำอธิบายของข้อนี้ และก็เป็นเช่นนั้นด้วย ไม่ว่าเราจะใช้ “λόγος” (*logos*, ถ้อยคำ หรือ วาหะ) ตามตัวอักษรหรือในเชิงบทกวี

ผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพจะต้องอธิบายว่าทำไมเขาจึงนึกเอาเองว่า “λόγος” เป็นบุคคล หลักฐานของเรื่องนี้มีอยู่ที่ไหนในพระคัมภีร์? เล่ห์กลที่ผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพใช้ก็คือ การให้บางสิ่งมีอยู่ในตัวบทก็โดยใส่สิ่งนั้นเข้าไปในตัวบทตามที่ตนเองอยากให้มี พูดให้ง่ายก็คือ ผมสามารถทำให้มีบุคคลอยู่ในตัวบทได้ถ้าผมอ่านเกินจากตัวบทให้มีคนนั้นอยู่ในนั้น แต่ว่าไม่มีที่ไหนเลยในพระคัมภีร์ที่ “λόγος” จะเคยอ้างอิงถึงบุคคล ก็ตรงตามนั้นเลย การที่จะอ่านให้มีพระองค์ที่สองในตรีเอกานุภาพจากพระคัมภีร์ตอนนี้ เราก็ต้องอ่านเกินจากที่มีในตัวบทให้มีพระองค์อยู่ในนั้น

ในการทำงานของนักตีความนั้น คุณจะต้องตรวจสอบทุกการปรากฏของคำ “λόγος” ซึ่งอาจดูได้ในโปรแกรมไบเบิลเวิร์คแล้วคุณก็จะเจอข้ออ้างอิงเป็นร้อย คำว่า “λόγος” นี้ไม่ได้มีความหมายเป็นอย่างอื่นนอกจาก “ถ้อยคำ” นั่นจะไม่ทำให้ความเชื่อในตรีเอกานุภาพประสบผลสำเร็จเพราะไม่เคยมีตัวอย่างของคำนี้ที่อ้างถึงบุคคลเลย ถ้าคุณค้นหาคำว่า “คำของพระเจ้า”³⁴ (“word of God”) คุณจะพบ 34 ข้ออ้างอิงซึ่งรวมถึงยอห์น 1:1 ส่วน 33 ข้ออ้างอิงนั้นไม่มีสักข้อที่อ้างถึงบุคคล ถ้าคุณอยากจะให้มีบุคคลจากยอห์น 1:1 คุณจะต้องอ่านเกินจากตัวบทให้มีบุคคลอยู่ในนั้น

บรรดาผู้เชื่อในตรีเอกานุภาพต้องการให้คุณเชื่อว่า “λόγος” เป็นบุคคล ถ้าคุณไม่ยอมรับอย่างนั้นและคุณก็ไม่ควรที่จะยอมรับเช่นนั้น เพราะไม่มีรากฐานจากพระคัมภีร์รองรับในเรื่องนี้ ข้อพิสูจน์ก็จะหยุดอยู่แค่นี้และไม่สามารถเดินหน้าต่อไปได้ ถ้าคุณตรวจสอบข้ออ้างอิง “คำของพระเจ้า” อีก 33 ข้อในพระคัมภีร์ใหม่ คุณจะเห็นว่ามันไม่ได้มีความหมายเป็นอย่างอื่น นอกจากจะหมายถึงพระคำของพระเจ้า ถ้อยคำของพระเจ้า การเปิดเผยของพระเจ้า หรือสิ่งที่พระเจ้าได้ตรัสหรือเปิดเผย การทำให้ออห์น 1:1 เป็นข้อความตามความเชื่อในตรีเอกานุภาพนั้น คุณจะต้องพลิกแพลงโดยพูดว่า “λόγος” เป็นบุคคล

แม้แต่ในวิวรณ์ 19:13 ที่ “พระวาทะคำของพระเจ้า” ทรงม้าขานั้นก็ไม่สามารถแสดงให้เห็นว่า “พระวาทะคำของพระเจ้า” เป็นบุคคล บริบทชี้ไปที่ความรุดหน้าของชาวประเสริฐ หรือชี้ไปที่การพิพากษาในโลกนี้ของพระเจ้าแทน ไม่มีใครสามารถแสดงให้เห็นว่ามันอ้างอิงถึงพระคริสต์

พระวาทะคำอยู่ “กับ” พระเจ้า

หนึ่งในกลต่าง ๆ ของความเชื่อในตรีเอกานุภาพก็คือ แปลคำว่า “πρός” ผิดไปเป็นอย่างอื่น (ดูคำที่ขีดเส้นใต้)

ในปฐมกาลพระวาทะคำดำรงอยู่ และพระวาทะคำอยู่กับพระเจ้า และพระวาทะคำเป็นพระเจ้า

Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν θεόν, καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος.

คำว่า “πρός” (*pros*) หมายถึงอะไรใน “พระวาทะคำอยู่กับพระเจ้า”? ไม่ต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญภาษาก็รู้ได้ว่า “πρός” (*pros*) โดยพื้นฐานแล้วไม่ได้หมายความว่า “กับ” แม้ว่าในพระคัมภีร์ภาษาอังกฤษทุกฉบับจะแปลว่า “พระวาทะคำอยู่กับพระเจ้า” (the Word was with God) ตำราเรียนภาษากรีกเบื้องต้นทุกเล่มจะบอกคุณว่า ความหมายพื้นฐานที่สุดของ “πρός” ก็คือ “ต่อ” หรือ “ใน

³⁴ หรือแปลว่า “พระวจนะ”, “พระวาทะ”, “พระดำรัส” หรือ “คำตรัส” ของพระเจ้า (ผู้แปล)

เรื่องเกี่ยวกับ”³⁵ ไม่ใช่ “กับ” ในความหมายของการปรากฏอยู่ ถ้าคุณต้องการจะใช้คำว่า “กับ” คำนี้ไม่ใช่คำมาตรฐานที่จะใช้

กลั่นก็คือการแปลถ้อยคำว่า “พระวาตะคำอยู่กับพระเจ้า” ให้มีความหมายว่าอยู่ต่อพระพักตร์ของพระเจ้า ด้วยเหตุนี้จึงทำให้มีความหมายได้สองอย่างคือ “λόγος” อยู่กับพระเจ้า และ “λόγος” อาจเป็นบุคคล ที่ผมพูดว่า “อาจเป็น” ก็เพราะที่ไม่ใช่บุคคลก็สามารถจะอยู่กับพระเจ้าได้เช่นกัน ตัวอย่างเช่น พระปัญญาของพระเจ้าย่อยู่กับพระเจ้าในการทรงสร้าง

... ข้าพเจ้าก็อยู่ข้าง ๆ พระองค์เหมือนอย่างนายช่างเอก และข้าพเจ้าเป็นความยินดีประจำวันของพระองค์ ชื่นชมยินดีอยู่ต่อพระพักตร์พระองค์เสมอ (สุภาพิต 8:30 ฉบับ ESV)

ἡμεῖς παρ’ αὐτοῦ ἀρμόζουσιν ἐγὼ ἡμεῖς ἢ προσέχουμεν καὶ ἡμέραν δι’ ἐνδοξαίνόμεν ἐν προσώπῳ αὐτοῦ ἐν παντί καὶ παντοῦ

คำว่า “παρά” (*para*) ที่ขีดเส้นใต้ โดยทั่วไปจะหมายถึง “ข้าง ๆ กับ” หรือ “อยู่ที่นั่นกับ” พระปัญญาอยู่ที่นั่นกับพระเจ้าในการทรงสร้าง อยู่ข้าง ๆ พระองค์เลย คำนี้คาบเกี่ยวกับ “παράκλητος” (*paraklētos*) ที่แปลว่า “ผู้ปลอบประโลมใจ”³⁶ ในยอห์น 14:26 นั่นก็คือ ใครคนหนึ่งที่อยู่กับคุณ และอยู่ข้าง ๆ คุณ

ให้เรากลับไปดู “πρός” ว่าคำนี้ใช้อย่างไรในโรม 5:1

ดังนั้น เมื่อเราได้รับการชำระให้ชอบธรรมโดยทางความเชื่อแล้ว เราจึงมีสันติสุขกับพระเจ้าทางพระเยซูคริสต์องค์ผู้เป็นเจ้าของเรา (ฉบับ NIV)

Therefore, since we have been justified through faith, we have peace with God through our Lord Jesus Christ. (NIV)

Δικαιωθέντες οὖν ἐκ πίστεως εἰρήνην ἔχομεν πρὸς τὸν θεὸν διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ

จงสังเกตคำว่า “πρός” ที่ขีดเส้นใต้และคำว่า “with” (“กับ”) ในฉบับภาษาอังกฤษที่เทียบกัน ถ้อยคำว่า “สันติสุขกับพระเจ้า” นั้นไม่ได้หมายความว่าอยู่ต่อพระพักตร์พระเจ้า แต่พูดถึงบางสิ่งที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของเราต่อพระเจ้า ความคิดพื้นฐานของ “πρός” ก็คือ “ต่อ” (to)

³⁵ “to” หรือ “towards”

³⁶ หรือ “ผู้เล้าโลมใจ” พระคัมภีร์ฉบับภาษาไทยจะแปลว่า “องค์ที่ปรึกษา” หรือ “องค์ผู้ช่วย” (ผู้แปล)

เสมอ ในกรณีนี้ความสัมพันธ์ของเรา “ต่อ” พระเจ้าเป็นอย่างหนึ่งของสันติสุขและการคืนดี เรามี “สันติสุขกับพระเจ้า” หรือ “สันติสุขในความสัมพันธ์ต่อพระเจ้า” การแปลทั้งสองแบบถูกต้อง

ให้เราดูมัทธิว 13:56 ซึ่งจะเป็นที่เดียวที่ “πρός” เมื่อมองแวบแรกดูเหมือนจะบ่งบอกถึงการอยู่ด้วย แต่เมื่อพิจารณาละเอียดขึ้นกลับไม่ใช่

น้องสาวของเขาทุกคนก็อยู่กับเราไม่ใช่หรือ? แล้วคนนี้ได้สิ่งเหล่านี้มาจากไหน? (ฉบับ NIV)

“Aren’t all his sisters with us? Where then did this man get all these things?” (NIV)

καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ οὐχὶ παύσα πρὸς ἡμᾶς εἶσεν; πόθεν οὖν τοῦτω ταῦτα ἔσεν;

จงสังเกตคำที่ขีดเส้นใต้ “πρός” และ “with (กับ)” เมื่อมองแวบแรกคำว่า “กับเรา” ดูเหมือนจะมีความหมายที่ความเชื่อในตรีเอกานุภาพกำลังมองหา (มันน่าสนใจที่จะสร้างหลักคำสอนโดยอาศัยข้อนี้ เพราะการปรากฏของ “πρός” ในข้ออื่นๆ ก็ไม่มีข้อไหนมีความหมายนี้เลย) “πρός” ตรงนี้ทำหน้าที่ของกรรมกรก³⁷ คำว่า “กับเรา” อาจดูเหมือนจะบอกถึงการที่ตัวอยู่ด้วย แต่ปัญหาก็คือที่จริงแล้วน้องสาวทุกคนของพระเยซูไม่ได้อยู่ที่นั่นด้วย คนเหล่านั้นก็พูดไม่ได้ว่า “ดูสิ พวกน้องสาวของพระเยซูก็อยู่ที่นี้” แต่ได้แต่พูดว่า “น้องสาวทุกคนของเขาก็คืออยู่กับเราไม่ใช่หรือ?” ข้อนี้ไม่ได้ช่วยในการแปลความของความเชื่อในตรีเอกานุภาพจากยอห์น 1:1 เพราะในที่นี้ “πρός” หมายถึง “ต่อ” หรือ “ในเรื่องเกี่ยวกับ” นั่นคือ “เราไม่รู้ในเรื่องเกี่ยวกับน้องสาวของเขาหรือหรือ?” โดยไม่ได้มีความหมายว่าพวกเธออยู่ที่นั่นในขณะนั้น เราคงนึกภาพออกที่พวกเขา กำลังพูดว่า “ตอนนี้ น้องสาวของเขาทุกคนคงอยู่ที่ไหนสักแห่งในอิสราเอล เรารู้จักพวกเธอ เราพูดคุยกับพวกเธอที่ถนน และเราก็ซื้อผลไม้จากพวกเธอ” พวกเขาว่าน้องสาวเหล่านี้เป็นใคร แต่นี่ก็ไม่ได้หมายความว่าตัวพวกเธอจะอยู่ที่นั่นด้วย สิ่งนี้สำคัญมากกับการแปลความยอห์น 1:1 ของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ

ให้เราดูการใช้ “πρός” ในอีกตัวอย่างหนึ่ง นักตีความไม่เพียงแต่ค้นหาคำอธิบายความหมายในพจนานุกรมของเขาเท่านั้น แต่เขายังตรวจสอบดูว่ามีการใช้คำเหล่านั้นอย่างไรในพระคัมภีร์ใหม่ ผมพูดไว้ว่า ในการตีความนั้นต้องทำงานหนัก หากคุณกำลังดูคำบุพบท เช่น “πρός” คุณก็ต้องตรวจสอบหน้าที่ทางไวยากรณ์ที่เกี่ยวข้องกัน ความหมายของคำบุพบทในภาษากรีกที่รวม “πρός” ด้วยนั้น มักจะมีผลจากการก³⁸ของคำที่ตามมาว่ามันเป็นกรรมตรง หรือกรรมรอง หรือบอกความเป็นเจ้าของไหม? ให้เราดูยอห์น 12:32

³⁷ ทำหน้าที่เป็นกรรม (accusative)

³⁸ หน้าที่ของคำ (case of the word)

“แต่เมื่อเราถูกยกขึ้นจากแผ่นดินโลกแล้ว เราจะชักนำคนทั้งปวงมาหาเรา” (ฉบับ NIV)

καὶ ὃ ἐν ὕψωθι ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἐλκύσω πρὸς ἑμαυτόν.

ตรงนี้มี “πρός” กับคำที่เป็นกรรมตรง (ดูที่ขีดเส้นใต้) ซึ่งมีในยอห์น 1:1 ด้วย ตรงนี้ไม่ได้แปลว่า “กับเรา” แต่แปลว่า “มาหาเรา”

เรามาดูตัวอย่างสุดท้ายในกิจการ 26:14 จากเรื่องของเซาโลบนถนนไปตามสัทิส

เมื่อพวกข้าพระบาททั้งหมดล้มลงกับพื้น แล้วข้าพระบาทได้ยินเสียงหนึ่งพูดกับข้าพระบาทเป็นภาษาอารเมคว่า “เซาโล เซาโล เจ้าชมเหิงเราทำไม? เป็นเรื่องยากที่เจ้าจะขัดขืนความประสงค์ของเรา” (ฉบับ NIV)

πάντων τε καταπεσόντων ἡμῶν εἰς τὴν γῆν ἤκουσα φωνὴν λέγουσαν πρὸς με τῇ Ἑβραϊᾷ διαλέκτῳ· Σαοὺλ Σαοὺλ, τί με διώκεις; σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν.

ในข้อนี้เราจะพบ “πρός” ในคำว่า “พูดกับข้าพระบาท” (ดูที่ขีดเส้นใต้) เมื่อคุณตรวจสอบว่า “πρός” ใช้ในพระคัมภีร์ใหม่อย่างไร คุณจะรู้ว่ามันเป็นปัญหาในการแปล “πρός” ในยอห์น 1:1 ว่า “กับ” ในแง่ของการปรากฏตัวอยู่ต่อหน้า

ถ้าคุณไม่สามารถจะยืนยันได้ถึงอีกบุคคลหนึ่งในยอห์น 1:1 บนพื้นฐานของ “πρός” แล้วคำกล่าวนั้นจะหมายความว่าอย่างไรจริงๆ? มีนักไวยากรณ์คนหนึ่งให้ “πρός” หมายถึง “ต่อ” โดยพยายามพูดว่าพระวาหะคำกำลัง “อยู่ตรงหน้า” พระเจ้า แต่คำว่า “πρός” นั้นไม่ได้หมายถึง “อยู่ตรงหน้า” แต่หมายถึงการเคลื่อนไปสู่ หรือการพูดกับ หรือการออกไปหา ในกรณีนี้ไปหาพระเจ้า

อิสยาห์ 55:11 กล่าวเกี่ยวกับถ้อยคำของพระเจ้าว่า “คำของเราที่ออกจากปากของเราก็เช่นกัน คำนั้นจะไม่กลับมาหาเราเปล่าๆ แต่จะสำเร็จตามที่เราราวรณา และจะบรรลุดจุดประสงค์ที่เราส่งไป” (ฉบับ NIV)

พระคำของพระเจ้าออกมาจากพระโอษฐ์ของพระองค์และสำเร็จผลตามพระประสงค์ก่อนที่จะกลับมา ความสัมพันธ์ของพระคำของพระเจ้ากับพระเจ้านั้น ในแง่ที่เป็นวงจรคือมันออกไปแล้วกลับมา ประเด็นก็คือ พระคำเกี่ยวข้องกับพระเจ้าในลักษณะที่มีพลังขับเคลื่อนและปฏิบัติการ พูดง่ายๆก็คือ คำว่า “πρός” จริงๆแล้วเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์กับพระเจ้า อาจเป็นไปได้ว่าวิธีที่ถูกต้องที่สุดในการแปลความคำกล่าวของยอห์นก็คือ “แรกเริ่มเดิมทีพระคำดำรงอยู่ และพระคำเกี่ยวข้องกับอย่างมีพลังกับพระเจ้า” หรือพูดง่ายๆก็คือ “พระคำเกี่ยวข้องกับพระเจ้า” พระคำของพระยาห์เวห์

ออกไปจากพระองค์และกลับมาหาพระองค์หลังจากที่สำเร็จตามพระประสงค์แล้ว ซึ่งต่างจากคำของมนุษย์ นั่นเป็นลักษณะพิเศษของพระคำของพระยาห์เวห์ คำของมนุษย์นั้นแตกต่างกัน เมื่อหนังสือเล่มหนึ่งถูกตีพิมพ์ขึ้น มันออกไปแต่อาจไม่กลับมาได้ คุณอาจจะพิมพ์เป็นหมื่นๆ เล่มเพื่อแจกจ่ายไปทั่วโลก แต่หนังสือส่วนมากจะไม่กลับมา แต่พระคำของพระยาห์เวห์ออกไปและกลับมา

การช่วยสงเคราะห์แบบ “คู เดอ กราส”

ในช่วงท้ายนี้ ผมจะสงเคราะห์ด้วย “คู เดอ กราส” (*coup de grâce*) กับการแปลความยอห์น 1:1 ของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ ส่วนนภาษาฝรั่งเศส “คู เดอ กราส” หมายถึงช่วยให้ตายทันทีที่คุณคงเห็นได้จากคำว่า “*grâce*” มันเป็นความกรุณาที่ช่วยให้ตายทันทีโดยไม่ต้องทุกข์ทรมาน มีคนกำลังชักดินชักออย่างเจ็บปวดและทุกข์ทรมาน คุณก็เลยช่วยสงเคราะห์เขาด้วย “คู เดอ กราส” เป็นการลงมือที่ทำให้เขาพ้นจากความเจ็บปวดทรมาน

ในการจัดการกับการแปลความยอห์น 1:1 ของความเชื่อในตรีเอกานุภาพนี้ ผมจะใช้สิ่งที่เรียกว่า “ข้อพิสูจน์ที่กลายเป็นเรื่องเหลวไหล” ซึ่งเป็นศัพท์ภาษาละตินว่า *reductio ad absurdum* ที่จะพบในพจนานุกรมภาษาอังกฤษด้วย วิธีการนี้บางครั้งจะใช้ในการโต้แย้งในทางกฎหมาย คำว่า “*reductio*” เกี่ยวโยงกับคำภาษาอังกฤษว่า “Reduction” (คือการลดทอนลง) คำว่า “*ad*” หมายถึง “ไปสู่” และคำว่า “*absurdum*” หมายถึง “เหลวไหล น่าหัวเราะ” วิธีการนี้ทำอย่างไรหรือ? คุณก็จะพบกับฝ่ายตรงข้ามของคุณว่า “ให้เราเอาข้อโต้แย้งของคุณตามที่เชื่อว่าเป็นเช่นนั้น และทำตามหลักเหตุผลของคุณไปจนถึงข้อสรุปสุดท้ายและตามหลักเหตุผลนั้น” จากนั้นคุณจึงแสดงให้เขาเห็นว่า ข้อสรุปตามหลักเหตุผลของเขานั้นเป็นเรื่องเหลวไหล หรือไม่ใช่ข้อสรุปที่เขาต้องการ นั่นเป็นการลดทอนหลักเหตุผลของเขาให้เห็นว่าเป็นเรื่องที่เหลวไหล

การตามเหตุผลของความเชื่อในตรีเอกานุภาพและหลักฐานที่ว่า พระวาตะคำ (the Word) คืออีกพระองค์หนึ่งที่เป็นพระเจ้านั้น ผมสามารถจะแสดงข้อพิสูจน์ที่กลายเป็นเรื่องเหลวไหลให้เห็นได้ว่า ไม่ได้มีแค่อีกพระองค์หนึ่งที่รวมอยู่ในพระเจ้าตรีเอกภาพ แต่มีได้ถึงสี่หรือห้า

ความเชื่อในตรีเอกานุภาพมีกลวิธีสองอย่างตรงนี้ อย่างแรกก็คือ จะต้องถ่ายทอดความคิดที่ว่า “*λόγος*” ในยอห์น 1:1 เป็นบุคคล อย่างที่สองก็คือ บุคคลผู้นี้เป็นคนละคนกับพระเจ้าพระยาห์เวห์แต่เดี๋ยวก่อน! แล้วใครเป็นพระเจ้า? คุณเพิ่งจะสับสนเปลี่ยนความหมายของพระเจ้านี้!

มีพระเจ้าเพียงองค์เดียวเท่านั้นคือพระยาห์เวห์ ถ้าคำกล่าวของยอห์นอ่านเป็นว่า “ในปฐมกาล พระวาตะคำดำรงอยู่ และพระวาตะคำเกี่ยวข้องกับพระยาห์เวห์ และพระวาตะคำคือพระยาห์เวห์”

เราก็คงเข้าใจตรงกับสิ่งที่ย่อหน้าหมายถึง และไม่ได้ให้ความหมายที่คลุมเครือกับพระยาห์เวห์ และส่วนสุดท้ายว่า “พระวาหะคำคือพระยาห์เวห์” ยังคงความถูกต้องเมื่ออ่านอย่างความเชื่อว่าพระเจ้ามีเพียงองค์เดียว แต่การอ่านแบบนี้เป็นเรื่องถึงเป็นถึงตายกับความเชื่อในตรีเอกานุภาพ แล้วคุณจะทำให้พระวาหะคำ (หรือพระวาหะ พระจนะ หรือพระคำ) มาเป็นพระเจ้าพระองค์ที่สองในตรีเอกานุภาพได้อย่างไรในเมื่อไม่ได้มีการกล่าวถึงบุคคลใดๆ เลย? ยิ่งกว่านั้นก็ไม่มีที่ไหนเลยที่พระเยซูถูกเปรียบกับพระคำ และพระคัมภีร์ตอนนี้ก็ไม่ได้พูดว่า “พระวาหะคำของพระเจ้า” แต่พูดแค่ว่า “พระวาหะคำ” แต่เพื่อประโยชน์ของข้อโต้แย้งก็ให้เราพูดว่าพระวาหะคำของพระเจ้าคือพระเจ้า แล้วดูว่าเกิดอะไรขึ้น

สดุดี 85:10 กล่าวว่า “ความรักและความสัตย์ซื่อมาพบกัน ความชอบธรรมและสันติสุขมาจับกัน” (ฉบับ NIV) นี่จะเป็นบทกวีหรือไม่ นั่นไม่ใช่ประเด็นในการถกเถียงกันตอนนี้ แต่ความชอบธรรมและสันติสุขจะจับกันได้อย่างไร? การจับก็มีแต่คนเท่านั้นที่จะทำกัน แต่ตรงนี้เราสามารถใส่ความคิดให้เป็นบุคคลได้ถูกต้องตามหลักการอ่านตรงตัวตามคำเขียน การถกเถียงกันตรงนี้ไม่ได้เกี่ยวกับพระเจ้า (ไม่เหมือนในยอห์น 1:1) ดังนั้นเราจึงไม่ถูกจำกัดด้วยข้อเสนอแนะของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ ตรงนี้เรากำลังพูดถึงสองบุคคลที่น่าอัศจรรย์ คือความชอบธรรมกับสันติสุขที่จับกันและกัน คุณรับสิ่งนี้ว่าเป็นการเขียนแบบบทกวีหรือแบบตรงตัวตามคำเขียน? ตอนนี้ผมกำลังอ่านแบบตรงตัวตามคำเขียน แม้ว่าการจับจะเป็นสิ่งที่ปรากฏในบทกวีเช่นกัน

ถ้าคุณบอกว่าพระวาหะคำเป็นบุคคล ผมจะโต้แย้งด้วยข้อพิสูจน์ที่กลายเป็นเรื่องเหลวไหล³⁹บนพื้นฐานของหลักฐานและหลักเหตุผลของคุณ และถ้าเราถือว่า “กับ” หมายความว่าพระวาหะคำเป็นบุคคลที่หมายถึงพระองค์ที่สองในพระเจ้าตรีเอกานุภาพ ความชอบธรรมและสันติสุขก็ต้องเป็นบุคคลด้วยเช่นกัน เพราะว่าทั้งสองจับกันและกัน ฮาเลลูยา! นี่จึงหมายความว่าภายในความเป็นพระเจ้านั้นเราก็จะมีพระวาหะคำ พระความชอบธรรม และพระสันติสุข ซึ่งเข้ากันได้กับพระคำของพระเจ้า ความชอบธรรมของพระเจ้า และสันติสุขของพระเจ้า เราได้มาอีกสามพระองค์ ซึ่งถึงอย่างไรก็เป็นที่ยอมรับได้กับความเชื่อในพระเจ้าหลายองค์ของเรา ตอนนี้เรามีพระเจ้าพระบิดา มีพระเจ้าพระบุตร ตลอดจนพระเจ้าความชอบธรรม พระเจ้าสันติสุข และอาจรวมถึงพระเจ้าความสัตย์ซื่อ และพระเจ้าความรักมันคงด้วย เมื่อมีเวลาพอ เราก็สามารถจะพูดได้ว่าสิ่งเหล่านี้คือหลายๆ พระองค์ที่รวมอยู่ในพระเจ้า ผมสามารถทำให้เป็นอย่างนั้นได้อย่างง่ายดาย โดยทำตามหลักเหตุผลของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ และพิสูจน์ให้คุณเห็นว่ามียกอย่างน้อยสี่พระองค์ องค์หนึ่งก็คือ “ความรัก

³⁹ *reductio ad absurdum*

มั่นคง”⁴⁰ และอีกองค์หนึ่งคือ “ความสัตย์ซื่อ” และ “ความรักมั่นคง” ก็เหมือนกับ “ἐλεος” (*eleos*, ความเมตตา) ในขณะที่ “ความสัตย์ซื่อ” ก็เหมือนกับ “ἀλήθεια” (*alētheia*, ความจริง)

ผมสามารถจะพิสูจน์ตามหลักเหตุผลนี้ให้เห็นอีกสี่พระองค์ที่รวมอยู่ในพระเจ้าที่นอกเหนือจากพระวาตะคำ สำหรับการพิสูจน์ให้เห็นของเรา ให้เรายึดอยู่กับ “ความชอบธรรม” ไม่มีตัวอย่างของ “λόγος” ที่อ้างถึงบุคคล แต่มีหลายตัวอย่างของ “ความชอบธรรม” ซึ่งดูเหมือนจะอ้างถึงบุคคล สดุดี 85:10-13 กล่าวว่า

¹⁰ความรักมั่นคงและความสัตย์ซื่อ [“ความเมตตาและความจริง” ในบางฉบับ] มาพบกัน ความชอบธรรมและสันติภาพมาเจอกัน ¹¹ความสัตย์ซื่อจะงอกงามขึ้นจากแผ่นดิน และความชอบธรรมมองลงมาจากฟ้าสวรรค์ ¹²แน่นอนทีเดียวพระเจ้าจะประทานสิ่งที่ดี และแผ่นดินของเราจะให้พืชผล ¹³ความชอบธรรมนำหน้าพระองค์และเตรียมทางเดินสำหรับย่างพระบาทของพระองค์ (ฉบับ NIV)

คำว่า “พบกัน” บ่งบอกถึงพฤติกรรมของมนุษย์ โดยให้น้ำหนักกับข้อโต้แย้งที่ว่า ถ้อยคำเหล่านี้เอ่ยถึงหลายบุคคล ดังนั้นความเมตตาและความจริงจึงพบกันในรูปแบบที่เป็นบุคคล และเมื่อเราดูที่ “ความชอบธรรม” ในข้อ 11 และ 13 เราจะเห็นว่าความชอบธรรมเป็นบุคคลมากยิ่งขึ้นกว่า “λόγος” เคยเป็นในพระคัมภีร์ใหม่เสียอีก

“ความสัตย์ซื่อจะงอกงามขึ้นจากแผ่นดิน และความชอบธรรมมองลงมาจากฟ้าสวรรค์” ความชอบธรรมตรงนี้น่าจะต้องเป็นบุคคล เพราะถ้าไม่ใช่บุคคลก็จะไม่สามารถมองลงมาจากสวรรค์ได้ “ความชอบธรรมนำหน้าพระองค์ และเตรียมทางเดินสำหรับย่างพระบาทของพระองค์” ความชอบธรรมในพระคัมภีร์ตอนนี้ทำสิ่งที่น่าอัศจรรย์มากมาย แต่ไม่เคยมีการกล่าวถึงเช่นเดียวกันนี้มาก่อนกับ “λόγος” ถ้อยคำทั้งหมดนี้อ้างถึงบุคคลก็เพราะสิ่งเหล่านี้สามารถทำสิ่งที่บุคคลเท่านั้นสามารถทำได้ แต่ตรงกันข้ามกับที่ผมหา “λόγος” ไม่พบเลยสักตัวอย่างในพระคัมภีร์เดิมหรือพระคัมภีร์ใหม่ที่หมายความว่าเช่นนี้ ดังนั้นเมื่อใช้เหตุผลของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ ผมจึงขอวางหลักฐานพยานของผมไว้ตรงหน้าคุณ และท้าทายให้ใครก็ได้มาหักล้างคำกล่าวของผมตามหลักเหตุผลของความเชื่อในตรีเอกานุภาพที่ว่าความชอบธรรมเป็นบุคคล หรือว่าความชอบธรรมของพระเจ้าเป็นพระองค์หนึ่งที่รวมอยู่ในพระเจ้า นั่นคือสิ่งที่เรียกว่าข้อพิสูจน์ที่กลายเป็นเรื่องเหลวไหล กรณีที่ความชอบธรรมของพระเจ้าเป็นพระองค์หนึ่งที่รวมอยู่ในพระเจ้านั้นหนักแน่นมากยิ่งขึ้นกว่ากรณีที่พระวาตะคำของพระเจ้าเป็นพระองค์หนึ่งที่รวมอยู่ในพระเจ้า กรณีแรกสามารถพิสูจน์ได้ แต่กรณีหลังไม่สามารถพิสูจน์ได้ ถ้าหลักฐานพยานของผมถูกนำเสนอในศาล มันก็จะชนะขาดลอย

⁴⁰ “steadfast love” (ในภาษาฮีบรูเป็นคำคำเดียว)

มีข้ออ้างอิงอื่นถึงความชอบธรรมอีกมาก แต่เราจะดูข้ออ้างอิงเดียวเท่านั้น ซึ่งคราวนี้มาจากพระคัมภีร์ใหม่ว่า “เพราะว่าในนั้นความชอบธรรมของพระเจ้าได้ถูกสำแดงจากความเชื่อไปสู่ความเชื่อ ตามที่มีเขียนไว้ว่า ‘แต่คนชอบธรรมจะดำรงชีวิตอยู่ด้วยความเชื่อ’” (โรม 1:17 ฉบับ NASB)

ความชอบธรรมของพระเจ้าถูก “สำแดง” คำนี้มักจะใช้กับพระเจ้าเพราะพระเจ้าทรงสำแดงพระองค์เอง คำนี้ใช้กับบุคคลทั่วไป แต่โดยเฉพาะกับพระเจ้า สิ่งที่ถูกสำแดงก็คือความชอบธรรมของพระเจ้า ดังในฟิลิปปีบทที่ 2 ซึ่งเป็นพระคัมภีร์ตอนที่พระเยซูผู้ทรงเป็นรูปเหมือนของพระเจ้าทรงสำแดงพระเจ้า เราอาจโต้แย้งว่ารูปเหมือนหรือพระฉายาของพระเจ้าเป็นบุคคล ซึ่งเป็นความจริงในกรณีนี้ แม้ว่าพระองค์จะไม่ใช้พระองค์หนึ่งที่รวมอยู่ในพระเจ้ายกก็ตาม เพราะไม่เช่นนั้นเราก็จะมีพระเจ้าเพิ่มมากขึ้นรวมอยู่ในพระเจ้า และที่มีอยู่ก็มากเกินไปอยู่แล้ว

มีข้ออ้างอิงอื่นๆที่โดดเด่นยิ่งกว่า แต่ให้เราจดจ่อกับคำ “ถูกสำแดง” ใน 2 เธสะโลนิกา 2:3-8 เราจะเห็นการสำแดงไม่ได้เกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่เป็นการสำแดงบุคคลหนึ่ง ซึ่งก็คือปฏิภักษ์พระคริสต์ จึงสังเกตถ้อยคำที่ขีดเส้นใต้สามแห่ง

³จงอย่าให้ใครมาล่อลวงท่านในทางใดๆเลย เพราะว่าวันนั้นจะไม่มาถึงจนกว่าจะมีการกบฏเกิดขึ้น และคนนอกกฎหมายนั้นจะปรากฏตัว คนที่ถึงคราวที่จะต้องพินาศ ⁴เขาจะขัดขวางและยกตัวของเขาสืบเหนือทุกสิ่งที่เรียกว่าพระเจ้า หรือสิ่งที่เขากราบไหวนมัสการ เพื่อที่เขาจะตั้งตัวเองอยู่ในพระวิหารของพระเจ้า และประกาศตัวว่าเป็นพระเจ้า ⁵พวกท่านจำไม่ได้หรือว่าเมื่อข้าพเจ้ายังอยู่กับท่าน ข้าพเจ้าเคยบอกเรื่องนี้แก่ท่าน? ⁶และในขณะนี้ท่านก็รู้อะไรกำลังบังเกิดเพื่อเขาไว้ เพื่อเขาจะถูกเผยออกมาเมื่อถึงเวลาที่เหมาะสม ⁷เพราะอำนาจลับๆนอกกฎหมายนี้เริ่มทำงานแล้ว แต่ผู้ที่บังเกิดไว้ในขณะนี้ก็จะบังเกิดไว้ต่อไป จนกว่าเขาจะถูกพาออกไปให้พ้นทาง ⁸แล้วคนนอกกฎหมายก็จะปรากฏตัว ผู้ที่พระเยซูองค์ผู้เป็นเจ้าจะทรงโค่นล้มด้วยลมพระโอษฐ์ของพระองค์ และจะทำลายด้วยความงามของการเสด็จมาของพระองค์ (2 เธสะโลนิกา 2:3-8 ฉบับ NIV)

ในถ้อยคำที่ขีดเส้นใต้ เราเห็นว่าคนนอกกฎหมายจะปรากฏตัว (ข้อ 3) เมื่อถึงเวลาที่เหมาะสม (ข้อ 6) และจะถูกพระเยซูองค์ผู้เป็นเจ้าทรงโค่นล้ม (ข้อ 8) คำ “ปรากฏตัว” ตรงนี้เป็นคำเดียวกันในโรม 1:17 ผมสามารถแสดงให้เห็นจากหลักในการตีความที่หนักแน่นกว่าว่า ความชอบธรรมของพระเจ้ามียุทธศาสตร์อ้างว่าเป็นบุคคลที่ดีกว่าพระวาตะคำในยอห์น 1:1 นั่นคือวิธีการหักล้างข้อพิพาทที่กลายเป็นเรื่องเหลวไหล

คุณสามารถทำเช่นเดียวกันกับ “สันติสุข” และแสดงให้เห็นว่านั่นเป็นบุคคลหนึ่ง โดยเฉพาะเมื่อคำกริยาหลายคำอธิบายถึงสิ่งที่สันติสุขทำ ตัวอย่างเช่น สันติสุขสามารถปกป้องจิตใจของคุณได้

ดังที่กล่าวว่า “แล้วสันติสุขของพระเจ้าซึ่งเกินความเข้าใจทั้งหมด จะปกป้องจิตใจและความคิดของท่านไว้ในพระเยซูคริสต์” (ฟิลิปปี 4:7 ฉบับ NIV) การปกป้องเป็นสิ่งที่ทหารจะทำ ตรงนี้คำกรีกสำหรับ “ปกป้อง” ยังใช้ใน 2 โครินธ์ 11:32 ของทหารที่กำลังทำหน้าที่ “เฝ้าไว้”

โคโลสี 3:15 กล่าวว่าสันติสุขจะครองใจของเรา “จงให้สันติสุขของพระคริสต์ครองใจพวกท่าน เพราะในฐานะที่เป็นอวัยวะของกายเดียวกัน พวกท่านจึงถูกเรียกให้มีสันติสุข และจงมีใจขอบพระคุณ” (ฉบับ NIV) คำว่า “ครอง” มักจะใช้กับบรรดาภคินิกรหรือผู้ครองเมือง ดังนั้นสันติสุขของพระเจ้าจึงกำลังทำสิ่งที่มีอำนาจ เมื่อมันปกป้องหรือครองใจของคุณ

ผมสามารถแสดงให้เห็นต่อไปว่า แนวคิดอื่นๆ ที่นอกเหนือจากสันติสุข หรือความชอบธรรมนั้น เกี่ยวข้องกับคำกริยาที่อธิบายแนวคิดเหล่านั้นในแง่ของบุคคลต่างๆ หรือกิจกรรมของมนุษย์ วิธีนี้คุณจะสามารถยกหลักฐานของพระเจ้าขึ้นเป็นพระเจ้าได้ด้วยซ้ำ เพราะว่ามันใช้กับคำกริยาที่เกี่ยวข้องกับบุคคลต่างๆ หรือกิจกรรมของมนุษย์

ผมสามารถจะโค่นมุมมองของความเชื่อในตรีเอกานุภาพในยอห์น 1:1 ลงและลดทอนสิ่งทั้งหมดให้เป็นเรื่องเหลวไหลได้ด้วยความพยายามเพียงเล็กน้อย เพื่อที่ว่าสุดท้ายแล้วการใช้หลักเหตุผลของความเชื่อในตรีเอกานุภาพจะทำให้เราหมก เฝ้า หรือแปดพระองค์รวมอยู่ในพระเจ้า ทั้งหมดนี้ตั้งอยู่บนหลักของการตีความที่หนักแน่น แน่ใจว่าเป็นการตีความที่ถูกชี้นำโดยหลักเหตุผลของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ แต่การตีความนั้นจะล้มเหลว ถ้าเราไม่ทำตามหลักเหตุผลของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ สิ่งตรงข้ามก็คือ จะไม่มีเรื่องเหลวไหลหรือปัญหาเช่นนั้นในความเชื่อว่าพระเจ้ามีเพียงองค์เดียวอย่างแท้จริง

ถ้าคุณคิดในแง่หลักเหตุผลของความเชื่อในตรีเอกานุภาพ คุณจะจบลงด้วยความหายนะ ความเชื่อในตรีเอกานุภาพจะถูกส่งมองความตายอย่างเฉียบพลันด้วยการช่วยสงเคราะห์ให้ตายทันที⁴¹ พระคำของพระเจ้าเป็นดาบที่น่าสะพรึงกลัวที่จะเฉือนความเชื่อผิด ๆ ออกเป็นชิ้น ๆ นี่ผมยังไม่ได้ชักดาบแห่งพระวิญญาณคือดาบแห่งพระคำของพระเจ้าออกมาต่อต้านความเชื่อในตรีเอกานุภาพเลย ผมไม่มีความตั้งใจใดๆ ที่จะสบประมาทพวกเขา ผมแค่ต้องการแสดงให้เห็นว่าดาบนี้สามารถทำอะไรได้บ้าง มันทำลายล้างได้อย่างแท้จริง ไม่มีใครจะสามารถยืนต้านมันได้ เพราะมันจะเฉือนข้อพิสุจน์ทุกข้อให้เป็นชิ้น ๆ ทำลายสิ่งที่สูงส่งและที่ยกย่อง โค่นมันลงไปบนพื้นและถูกฝังกลบอยู่ตรงนั้นเลย ผมหวังว่าคุณจะเห็นอำนาจของการตีความในเรื่องนี้มากกว่าเพียงแค่การแสดงให้ดู และคุณจะเข้าใจความเป็นห่วงของผมที่จะมีบางคนสานต่องานนี้และใช้ดาบนี้ ที่จะใช้มันตามจุดประสงค์ที่มีไว้ จนไม่มีศัตรูของความจริงจะสามารถยืนต้านมันได้

⁴¹ *coup de grâce*